TAPA VALLA AJALEHT
Sõnumed

Nr 10/554 November 2026 Tasuta

Kes on need inimesed, kes Tapa valla „Laululahingus“ särama panid?

Tapa valla koor ja kapten Reigo Tamm on vallaelanikke viimased viis nädalat teleekraanide ette naelutanud. Seda loomulikult põhjusega. Eriilmelised muusikapalad, võimsad vokaalsed esitused ning meisterlikud lavanumbrid on võitnud televaatajate südamed ja toonud meie kodukandi lauljatele TV3 saates „Laululahing 2026“ väärika neljanda koha.

Kristel Kortin
toimetaja

Oktoobri alguses alanud teekonnal on Tapa valla koor toonud lavale mitmekülgse repertuaari, esitades lood „Vana vaksal“, „Amigos Para Siempre“, „Libiamo, ne' lieti calici“, „Armasta mind“, „Diva“, „Kõnõtraat“, „Isamaa ilu hoieldes“ ja „Leto svet“. Meie kodukandi lauljate etteasted osutusid sedavõrd menukaks, et kuuest saatest kolmes saavutati esikoht.

Koori edu taga on erineva taustaga lauljad, kelle seas leidub nii professionaalseid muusikuid ja näitlejaid kui ka õpetajaid, ettevõtjaid ning teiste valdkondade esindajaid. Neid kõiki ühendab tugev side Tapa vallaga ja sügav armastus muusika vastu. Kes on aga need andekad ja tegusad lauljad, kes on toonud meie kodukandi üleriigilise tähelepanu keskmesse? Saame nendega lähemalt tuttavaks!

Tapa valla koori kapten **REIGO TAMM** on Tapalt sirgunud ooperilaulja, näitleja ja armastatud meelelahutaja, kelle esimesed sammud muusikamaailmas said alguse just kodukandis. 2008. aastal lõpetas ooperilaulja Tapa Gümnaasiumi ning 2016. aastal Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia. Aastate jooksul on Tamm üles astunud nii Vanemuise teatri kui ka Rahvusooper Estonia laval, kus ta alates 2017. aastast solistina töötab. Reigo on näidanud oma mitmekülgset annet nii ooperi-, opereti- kui ka muusikalilavadel ning teleekraanil. 2024. aastal võitis ta saate „Su nägu kõlab tuttavalt“ ning 2025. aastal pälvis aasta meelelahutaja tiitli.

Tapa vald on Tamme jaoks midagi enamat kui lihtsalt sünnipaik – siin on tema juured, lapsepõlvemälestused ja inimesed. „Laululahingus“ osalemine oli eriline võimalus kokku tuua kodukandi lauljad ning näidata kogu Eestile, kui andekad inimesed Tapa vallas on. Tema eestvedamisel kujunes eri põlvkondade ja valdkondade inimestest kokkuhoidev seltskond, kelle ühine teekond pakkus unustamatuid elamusi nii neile endile kui ka kaasaelajatele.

Tapa valla koori dirigent **EVELY TRAUBLUM** on pühendanud suure osa oma elust muusikale ja koorilaulule. Nelja lapse ema ja nelja lapselapse vanaema alustas muusikaõpinguid Tapa Muusikakoolis klaveri erialal, õppis hiljem EELK Kirikumuusikakoolis orelit ning lõpetas seejärel Tallinna Ülikooli muusikaõpetaja ja koorijuhi erialal. Praegu töötab ta Kadrina lasteaias Sipsik muusikaõpetajana ning tegutseb EELK Tapa Jakobi koguduse juhatuse esimehe ja organistina. Lisaks muusikale lööb Evely aktiivselt kaasa Tapa valla näiteringis. Üheks tema suuremaks unistuseks on kunagi üldlaulupeol dirigendipulti astuda ning „Laululahingus“ osalemine on olnud oluline samm selle unistuse poole. „Me elasime „Laululahingu“ üle – see on meie esimene ja kõige suurem võit! Eraldi tänu väärivad kõik kooriliikmed, kes suutsid laval ühtaegu naeratada, tantsusamme meeles pidada, dirigendi murelikke pilke jälgida ja kõige selle juures ka laulda. Meil oli suurepärane meeskonnatöö, mida saatis võimas lavaenergia!“ tõdeb Traublum talle omase huumoriga.

> *Me elasime „Laululahingu“ üle – see on meie esimene ja kõige suurem võit!*
>
> *Evely Traublum*

Tamsalus üles kasvanud ja koolis käinud **LAURA MÄTLIKU** elus on muusikal olnud oluline koht juba varasest lapsepõlvest. Mätlik on õppinud klaverit, Tapa Muusikakoolis trumme ning Hele-Riin Uib-Pacheli juhendamisel Jaapani taiko-trumme. Üheksa aastat laulis neiu Virumaa Tütarlastekooris, täiendas pikka aega oma lauluoskust Kadri Kase lauluklassis ning õppis ka WAF-i laulukoolis. Muusika kõrval on tema ellu mahtunud ka aastatepikkune tegelemine *show*- ja rahvatantsuga.

Tallinna Ülikoolis kultuuriteaduse erialal bakalaureusekraadi omandanud Mätlik töötab Apotheka Beauty turundusspetsialistina. Töö kõrvalt tunneb ta huvi ka spordimaailma vastu. Eriti südamelähedased on talle korvpall, mille võistlusi ta meelsasti jälgib ja pildistab, ning koerasport, millega ta on tegelenud juba 14. eluaastast. Oma praeguse neljajalgse treeningkaaslasega on noor laulja läbinud KK-1 eksami, kuid suuremad sihid seisavad neil veel ees.

Mätlik peab oluliseks enesearengut ja seab oma tegemistes lati kõrgele. Ta on enda suhtes nõudlik ega lepi kergekäeliselt keskpärase tulemusega. Tema ellusuhtumist võtab hästi kokku ütlus „Kes teeb, see jõuab!“. Mida rohkem põnevaid ettevõtmisi ja uusi väljakutseid, seda suurema innuga ta neile vastu astub.

Kuigi **ALINA RODITŠENKO-SCHUMANNI** igapäevaelu möödub peamiselt Luksemburgis, on ta mõneks kuuks Eestisse naasnud. Sünnituspuhkus on andnud talle võimaluse pühenduda uuele pereliikmele ning leida kõige selle kõrvalt aega ka Tapa valla kooriga „Laululahingus“ osalemiseks. Igapäevatööd teeb Roditšenko-Schumann Euroopa Kontrollikojas Eesti kabineti liikmena, kus ta vastutab Euroopa Liidu eelarvet puudutavate auditite tulemuste tutvustamise eest Eesti avalikkusele.

Muusika on laulja elus aastaid tähtsal kohal olnud. Lisaks Tallinna Ülikoolile on ta lõpetanud Georg Otsa nimelise Tallinna Muusikakooli fagoti erialal ning tegutsenud aastaid vabakutselise fagotistina. Tema muusikalisse teekonda kuulub ka laulmine ERSO kõrval tegutsenud Eesti Kontsertkooris. Kuigi tema tööalased tegemised on nüüdseks seotud kommunikatsioonivaldkonnaga, on muusika jäänud endiselt oluliseks osaks tema elust. „Laululahing“ andis talle võimaluse taas lavale astuda ning jagada laulmisrõõmu Tapa valla koorikaaslastega.

ROOSI HALLIKU lapsepõlv ja kooliaastad möödusid Tamsalus, kus tema igapäevaellu mahtus nii muusikat, tantsu kui ka sporti. Koolitundide järel võis teda kohata Tamsalu Kultuurimajas laulmas ja tantsimas ning terviseradadel ja spordihoones suusatrennis. Laulmisega tegeles Hallik Kadri Kase lauluklassis ja erinevates ansamblites, lisaks õppis ta Tapa Muusikakooli filiaalis klaverit ja kitarri. Aastaid harrastas ta ka tantsimist, alustades *show*-tantsust ning jõudes hiljem rahvatantsuni nii segakui ka neiduderühmas.

Pärast Tamsalu gümnaasiumi lõpetamist viisid õpingud noore laulja Tartusse, kus ta asus Tartu Ülikoolis õppima ajakirjandust ja kommunikatsiooni. Ülikoolilinnast on tänaseks saanud tema kodu ning praegu jätkab ta samas ülikoolis õpinguid

> *Päästja, hambaarst, turundusjuht ja ooperilauljad – Tapa valla kooris kohtusid eri elualade inimesed.*

kaasaegse majanduse magistriõppes. Õpingute kõrvalt töötab Hallik IT-ettevõttes Bitweb turundusjuhina.

Tapa juurtega **ARIANA ARUTJUNJANI** esimesed muusikalised katsetused said alguse juba lapsepõlves, mil nooruk armastas koduseinte vahel laulupalasid esitada. Aastate jooksul on ta oma võimeid proovile pannud ka mitmetel laulu- ja muusikakonkurssidel. Praegu täiendab ta oma teadmisi Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemias.

Ehkki õpingud on Arutjunjani kodulinnast kaugemale viinud, on Tapa tema elus endiselt tähtsal kohal. Lisaks ülikooliõpingutele töötab ta Tapa Valla Koolis muusikaajaloo õpetajana, ühendades nii oma muusikahuvi õpetajatööga. Noor laulja leiab, et Tapal üles kasvamine ei lõpegi kunagi, sest kodulinn pakub talle jätkuvalt uusi kogemusi ja võimalusi arenemiseks.

Õpetajatöö ja õpingute kõrvalt teeb Ariana esimesi samme ka iseseisva artistina ning tegutseb folkrokkansambli Trifoor koosseisus.

SIRET TUULA on Tapal sündinud ja kasvanud mitmekülgne loomeinimene, kelle elu on juba lapsepõlvest saati olnud tihedalt seotud muusika ja teatriga. Kodulinnas lõpetas ta nii gümnaasiumi kui ka Tapa Muusikakooli klaveri erialal. Hoolimata suurest huvist etenduskunstide vastu viisid kõrgkooliõpingud Sireti hoopis Tallinna Ülikooli käsitööd ning Tallinna Tehnikaülikooli tehnoloogiaõigust õppima.

Nüüdseks on Tuula leidnud võimaluse ühendada oma igapäevatöö loomingulise tegevusega, kirjutades ja esitades omaloomingut. 2025. aastal ilmus tema esimene džässalbum. Lisaks tegutseb ta tantsubändis Tailor Made. Muusika kõrval on Tuula aktiivne ka teatrimaailmas. Noor artist tõi Vaba Laval publiku ette menuka sotsiaalkriitilise lavastuse „ÜKE“ ning astub vabakutselise näitlejana üles erinevates teatriprojektides. Lisaks tegeleb ta animafilmide dubleerimise ja tõlkimisega.

Kõike seda teeb Tuula osalise koormusega Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskuses (TEHIK) tooteomanikuna töötamise kõrvalt. Tihedast ajakavast hoolimata jagub tal aega ka sportimiseks ja *disc golf*'i mängimiseks.

KADRI NIRGI on Tapalt pärit ooperilaulja, kelle elu on muusikaga tihedalt seotud olnud juba lapsepõlvest. Pärast Tapa Gümnaasiumi lõpetamist jätkas ta õpinguid esmalt Heino Elleri nimelises Tartu Muusikakoolis klassikalise laulu erialal ning seejärel Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias, omandades magistrikraadi. Viimased 16 aastat on Nirgi töötanud Rahvusooper Estonias ooperisolistina. Lavatöö on talle pakkunud rohkelt põnevaid väljakutseid ja eneseteostusvõimalusi.

Jätkub lk 3

LOE LEHEST

Nooruse tn 2 kooli- ja lasteaiahoone renoveerimisest
lk 2

Tapa valla õppijad, koolitajad ja õppimist väärtustavad organisatsioonid pälvisid tunnustuse
lk 3

GRK Eesti AS plaanib rajada Tapale suure tööstusettevõtte
lk 4

Lääne-Virumaa Vähihaigete Ühendus on toeks vähihaigetele ja nende lähedastele juba üle 30 aasta
lk 5

Tamsalu linn 30
lk 6

Tapa raamatukogu 105: sild, mis ühendab minevikku tulevikuga
lk 7

Tamsalu perearstikeskuse juhtimine
lk 8

Venekeelne lehe kokkuvõte
lk 11–12

LOE KA INTERNETIS www.tapa.ee/ajaleht

Nooruse tn 2 kooli- ja lasteaiahoone renoveerimisest

Seoses käesoleva õppeaasta alguses toimunud muudatustega Tapa Valla Gümnaasiumi ja Nooruse tn 2 lasteaiarühmade töö- ja õppekorralduses on kogukonnas tekkinud palju küsimusi. Püüan anda lühikese ja kokkuvõtliku ülevaate seni toimunust ning praegusest olukorrast.

Riho Tell
vallavanem

Alustuseks on oluline selgitada, miks on õppehoone renoveerimine üldse vajalik. Selleks on mitu põhjust. Esiteks ei ole hoonet seni põhjalikult renoveeritud, mistõttu ei vasta olemasolevad tingimused enam laste ja õpilaste vajadustele ega ootustele. Teiseks sunnivad pidevalt tõusvad energiahinnad investeerima energiatõhusatesse lahendustesse. Kolmandaks on tänapäevastele vajadustele vastav õpikeskkond üks kvaliteetse hariduse omandamise eeldusi.

Nooruse tn 2 õppehoone rekonstrueerimine on mahukas ettevõtmine, mille ettevalmistamine ja elluviimine hõlmab mitut omavahel seotud etappi. Alates esmastest uuringutest ja projekteerimisest kuni hangete korraldamise ning ehitustöödeni tuleb läbida põhjalik protsess, mis nõuab aega, täpsust ja eri osaliste koostööd.

Millised ettevalmistustööd on seni tehtud?

Hoonele on koostatud energiaaudit, et saada detailne ülevaade energiatarbimisest ja selle vähendamise võimalustest, tagades samal ajal kvaliteetse sisekliima. Samuti taotlesime toetust kliimameetmest „Avaliku sektori hoonete energiatõhususe ja taastuvenergia programm“. Positiivne rahastusotsus tehti 3. novembril 2025 ning toetuse suurus on 1,3 miljonit eurot.

Seejärel koostasime põhjaliku projekteerimise lähteülesande ning kuulutasime 17. veebruaril 2026. aastal toimunud vallavalitsuse istungil välja projekteerimishanke, mille pakkumuste esitamise tähtajaks oli 27. märts 2025. Hankemenetlus kujunes aga esialgu kavandatust pikemaks, kuna paremuselt teiseks jäänud pakkuja esitas vaide. Selle tulemusena viibisid nii lepingu sõlmimine kui ka projekteerimistööde alustamine ning lepinguni jõuti alles 2025. aasta augustis.

Projekt pidi algselt valmima 2026. aasta aprillis. Sama aasta mais saime selle esitada ekspertiisi. Ekspertiisi käigus kontrolliti projekti vastavust kehtivatele projekteerimisnormidele ja lähteülesandele, parandati tuvastatud puudused ning tehti vajalikud täiendused. Ekspertiis ja vastavuskontroll said lõplikult läbitud oktoobri lõpuks.

Ehitushanke dokumentide pakett esitati Riigi Tugiteenuste Keskusele (RTK) kontrollimiseks 5. novembril 2026. Käesoleva artikli ilmumise ajaks on ehitushange välja kuulutatud. Prognoosi kohaselt algavad ehitustööd 2027. aasta alguses.

Millal ehitustööd täpselt algavad?

Üks sagedamini esitatavaid küsimusi puudutab ehitustööde algusaega. Mõistame kogukonna soovi saada võimalikult konkreetne vastus, kuid paraku ei ole praeguste teadmiste juures võimalik täpset tööde algusaega öelda. Saame anda üksnes prognoosi. Peamine põhjus on see, et kõik protsessi mõjutavad asjaolud ei ole meie kontrolli all. Näiteks ei saa me ette näha, milliseid küsimusi hankemenetluse käigus esitatakse ja kas neile vastamine tingib hanketähtaja pikendamise. Samuti ei ole võimalik ette teada, kas hanke tulemused vaidlustatakse.

Ühes võime aga kindlad olla: kõik asjasse puutuvad vallatöötajad on seni teinud ja teevad ka edaspidi kõik endast oleneva, et protsess kulgeks võimalikult sujuvalt ja viivitusteta.

Miks korraldati õppe- ja töökorraldus ümber juba enne ehitustööde algust?

Kogukonnas on küsimusi tekitanud ka asjaolu, et kooli ja lasteaia tegevus korraldati ümber juba enne ehitustööde algust. Selle põhjuseks on asjaolu, et esialgsed prognoosid ja ehitustööde tegelik ajakava ei langenud kokku. Ümberkorralduste kavandamisel jõudsime arutelude tulemusena seisukohale, et suvine koolivaheaeg on nende elluviimiseks kõige sobivam aeg. Kaalusime eri võimalusi ning jõudsime lahenduseni, mis arvestab kõigi osaliste vajadustega ja on samal ajal majanduslikult kõige otstarbekam.

Saan kinnitada, et Nooruse tn 2 õppehoone rekonstrueerimine viiakse ellu. Vallavalitsus ja kõik protsessiga seotud töötajad teevad selleks kõik endast oleneva. Mõistame, et muutused on tekitanud kogukonnas küsimusi ja ebamugavusi, ning täname kõiki mõistva suhtumise ja kannatlikkuse eest.

Jäätmejaamades hakkavad uuest aastast kehtima uus hinnakiri ning jäätmete tasuta üleandmise piirmäärad

Tapa valla jäätmejaamade hinnakirja ajakohastamise eesmärk on muuta jäätmete üleandmise tasud selgemaks ning viia need paremini vastavusse jäätmete käitlemisega kaasnevate kuludega.

Jäätmete vastuvõtmine jäätmejaamas ei piirdu üksnes nende kogumisega. Jäätmed tuleb liigiti koguda, konteinerites ladustada, transportida ning anda üle asjaomastele jäätmekäitlejatele. Kõikide nende tegevustega kaasnevad kulud. Uue hinnakirja koostamisel on arvestatud jäätmete transpordi-, konteinerite rendi- ja käitluskuludega.

Hinnakirja kujundamisel lähtutakse ka põhimõttest „saastaja maksab“ – jäätmete tekitamise ja käitlemisega seotud kulusid peaksid üldjuhul kandma nende jäätmete tekitajad või valdajad. Nii ei jää jäätmete käitlemisega seotud kulud põhjendamatult kõigi vallaelanike kanda.

Samas ei ole eesmärk muuta jäätmete üleandmist elanikele ebamõistlikult kalliks. Soovime, et inimestel säiliks motivatsioon oma jäätmed õigesse kohta viia, mitte neid loodusesse või mujale ebaseaduslikult ladestada, mistõttu on Tapa valla elanikele teatud jäätmeliikide puhul ette nähtud ka tasuta üleandmise koguselised piirmäärad. Nende määramisel on arvestatud tavapärases majapidamises tekkivate jäätmete koguseid ja iseloomu ning naaberomavalitsustes kehtivaid tingimusi.

Tasuta koguseliste piirmäärade eesmärk on võimaldada elanikel oma kodumajapidamises tekkivad jäätmed nõuetekohaselt üle anda, hoides samal ajal ära jäätmejaamade põhjendamatu ülekoormamise ja teenuse võimaliku kuritarvitamise.

Hinnakirja koostamise aluseks on jäätmete transpordi-, konteinerite rendi- ja käitluskulud. Jäätmejaamade üldkulusid, näiteks elektri- ja veekulu, territooriumi hooldust ning töötajate palgakulu, vastuvõtuhindadele lisatud ei ole.

Hinnakirja uuendamise laiem eesmärk on tagada jäätmejaamade teenuse jätkusuutlikkus, toetada keskkonnahoidlikku käitumist ning hoida jäätmete nõuetekohane üleandmine Tapa valla elanikele võimalikult kättesaadavana.

Märkused ja hinnakirja rakendamise tingimused

1. Soodustuse saajad. Tapa valla elanikeks loetakse inimesed, kelle rahvastikuregistrijärgne elukoht on Tapa vald, ning Tapa valla territooriumil asuvad korteriühistud. Tapa valla elanikele ette nähtud soodustus ei kehti inimestele, kelle rahvastikuregistrijärgne elukoht ei ole Tapa vald, ega juriidilistele isikutele, välja arvatud Tapa valla territooriumil asuvad korteriühistud.

2. Tasuta koguse arvestamine. Tabelis märgitud tasuta koguselised piirmäärad kehtivad iga jäätmeliigi kohta kalendriaastas. Tasuta koguse arvestamisel võetakse aluseks isiku üle antud vastava jäätmeliigi kogus kalendriaasta jooksul.

Metallijäätmeid ning aia- ja haljastusjäätmeid (read 1 ja 20) on võimalik olenemata kogusest tasuta üle anda. Klaasijäätmetel, asbesti sisaldavatel ehitusmaterjalidel ning ehitus- ja lammutussegaprahil (read 7, 8, 9) ei ole tasuta kogust määratud, st jäätmete üleandmine on olenemata kogusest tasuline.

3. Tasuta koguse ületamine. Tasuta kogust ületava jäätmekoguse eest tasutakse tabelis toodud ühikuhinna alusel. Tasu rakendatakse tasuta kogust ületavale osale.

4. Tasu soodustuse saamise õiguse puudumisel. Isikutele, kellel puudub õigus Tapa valla elanikele ette nähtud soodustusele, rakendatakse tabelis märgitud tasu alates esimesest üleantud kilogrammist.

5. Jäätmete vastuvõtmine. Jäätmeid võetakse vastu liigiti ning jäätmejaama töötajal on õigus kontrollida üleantavate jäätmete liiki ja vastavust vastuvõtutingimustele.

Jäätmete vastuvõtmise hinnakiri

Kehtiv alates 1. jaanuarist 2027

Nr	Jäätmeliik	Tasuta kogus kg/aastas 1, 2	Tasu €/kg 3, 4
1	Metallijäätmed	piiramata	0,00
2	Plastid	15	0,71
3	Suurjäätmed	150	0,27
4	Puidujäätmed	100	0,07
5	Rõivad ja tekstiilid	50	0,61
6	Õlifiltrid	5	5,04
7	Klaasijäätmed	0	0,10
8	Asbesti sisaldavad ehitusmaterjalid	0	0,16
9	Ehitus- ja lammutussegapraht	0	0,15
10	Ohtlike jäätmetega saastunud pakendid	15	2,86
11	Lahustid	2	3,96
12	Happed	1	9,40
13	Leelised	1	9,40
14	Fotokemikaalid	1	9,40
15	Pestitsiidid	5	9,40
16	Õli ja rasv (mootoriõli, määrdeained)	5	0,92
17	Ohtlikke aineid sisaldavad värvid, trükivärvid, liimid ja vaigud	5	1,21
18	Ohtlikke aineid sisaldavad pesuained	3	0,96
19	Sortimata ravimikogumid	1	4,84
20	Aia- ja haljastusjäätmed	piiramata	0,00

Hinnakiri kehtib Tamsalu ja Tapa jäätmejaamades ning biojäätmete ladustamisplatsil vastuvõetavatele jäätmetele.

Tapa valla õppijad, koolitajad ja õppimist väärtustavad organisatsioonid pälvisid tunnustuse

15. oktoobril toimus Mõdrikul Lääne-Virumaa täiskasvanuhariduse tunnustussündmus, kus tõsteti esile inimesi ja organisatsioone, kes väärtustavad elukestvat õpet ning innustavad ka teisi õppima. Meil on põhjust rõõmustada, sest Tapa vallast esitati tunnustuskonkursile kandidaate kõigis neljas kategoorias.

Aasta õppija eripreemia laureaat - Ave Pappe

Ave Pappe on inspireeriv näide sellest, kuidas õppimine ja julgus teha karjääripööre võivad tuua ellu uue hingamise. Tunnustatud noorsootöötajast on saanud muusikaõpetaja, kelle lahutamatuks kaaslaseks on akordion. Muusika on saatnud teda kogu elu ning nüüd saab ta oma kirge ja teadmisi edasi anda lastele. Tema õppimisteekond on toonud tagasi selle erilise sära, mida märkavad ka lähedased.

Aasta õppija - Kris Pärn

Kris Pärn on suurepärane näide sihikindlusest ja eesmärgile pühendumisest. Ta lõpetas 2026. aastal Tapa Valla Gümnaasiumi mittestatsionaarses õppevormis, läbides gümnaasiumi õppekava kõigest kahe õppeaastaga! Tema saavutus kinnitab, et õppimiseks on alati õige aeg.

Aasta koolitaja - Viktoria Belitšev

Viktoria Belitšev on pühendunud LAK-õppe ja keelekümblusmetoodika koolitaja, kes on aastaid toetanud õpetajate professionaalset arengut. Tema töö aitab kaasa eestikeelse õppe arengule ning annab õpetajatele praktilisi teadmisi ja kindlustunnet mitmekeelses õpikeskkonnas tegutsemiseks.

Aasta õpitegu - Tapa Valla Kooli vanemakoolituse programm

Koolipsühholoog Nelly Randveri korraldatud vanemakoolitused on väärtuslik näide sellest, kuidas õppimine ühendab kooli, kodu ja kogukonda. Programm toetab lapsevanemate teadlikkust, laste heaolu ning tugevamat koostööd ühiste eesmärkide nimel.

Aasta õppijasõbralik tööandja - Segers Eesti OÜ ja MTÜ Virumaa Tugiteenused

Tunnustusele esitati kaks Tapa vallas tegutsevat organisatsiooni, kelle kandidatuur tõstab esile tööandjate olulist rolli töötajate professionaalse arengu, enesetäiendamise ja õppimisvõimaluste toetamisel.

Tapa valla kandidaatide mitmekesisus näitab, et elukestvat õpet väärtustatakse nii haridusasutustes, ettevõtetes kui ka kogukonnas laiemalt. Õppimine annab julguse alustada uuesti, avastada oma võimeid ja teha teoks unistusi. Just sellised inimesed ja organisatsioonid kujundavad Tapa vallast õppimist väärtustava kogukonna!

Kes on need inimesed, kes Tapa valla „Laululahingus“ särama panid?

Algab lk 1

Muusika kõrval on ooperilaulja jaoks olulisel kohal perekond. Nirgi on kahe tütre ema ja kahe noormehe kasuema. Soov end pidevalt arendada ja uusi kogemusi omandada viis ta möödunud aastal taas koolipinki, sedapuhku Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli õendust õppima. Laulja sõnul on kahe esmapilgul erineva valdkonna – muusika ja tervishoiu – ühendamine olnud rikastav kogemus. Ta usub, et uute eesmärkide seadmiseks pole kunagi liiga hilja ning piisava tahte ja pühendumusega on võimalik ühendada ka kõige erinevamad ettevõtmised. Tema ellusuhtumist võtab hästi kokku moto „Kes teeb, see jõuab!“

RENEL SIKU muusikatee sai alguse Tamsalus Heidi Mägi juhendatud poistekooris, kus omandasid esimesed laulukogemused paljud kohalikud poisid. Sikul on üle 20 aasta kogemust müügi, kliendisuhete ja projektijuhtimise alal. Igapäevatöö kõrval tegutseb laulja tänaseni erinevates muusikalistes koosseisudes koos „Laululahingu“ koorikaaslaste Toomas Kralli, Tarmo Keskülli ja Andrus Kurvitsaga. Oma tegemistesse suhtub ta muheda huumoriga, võttes need kokku väljendiga „Somehow, I Manage“ („Kuidagi saan hakkama“).

Jõgevalt pärit muusik ja õpetaja **TANEL SAKRITS** on Tapa muusikaelus kaasa löönud alates 2019. aastast, mil ta asus Tapa Muusika- ja Kunstikoolis õpetama mandoliinimängu ja koosmängu. 2023. aastal asus Sakrits Tapale elama ning aasta hiljem alustas ta Tapa Valla Gümnaasiumis tööd muusikaõpetajana.

Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemias pärimusmuusikat õppinud Sakrits tegutseb õpetajatöö kõrval ansamblites Mandotrio, Mandoterror ja Estlager. Õpetajana peab ta oluliseks praktilist musitseerimist ning püüab seda põhimõtet rakendada ka oma igapäevatöös. Nii on ta oma pilliõpilastest moodustanud ansambli Näppepildurid, mis on kogunud tuntust nii Tapa vallas kui ka kaugemal.

Muusika on **TARMO KESKÜLLI** saatnud juba varasest noorusest, mil ta tegi esimesi katsetusi akordionimängus ning laulis Tamsalu kooli poistekooris Heidi Mägi juhendamisel. Ehkki haridustee viis ta esialgu Kehtna Näidissovhoostehnikumi maaparandust õppima, jäi muusika tema ellu püsima ning viis ta hiljem Viljandi Kultuuriakadeemiasse popdžässi õppima.

Aastate jooksul on Kesküll kaasa löönud mitmes ansamblis, sealhulgas telesaatest „7 vaprat“ tuntud Eht Örndridis. Praegu musitseerib ta koosseisudes Eneseimetlejate Klubi, Acadeemikud ja JJ Dixie. Lisaks ansamblites kaasa löömisele on laulja töötanud Rakvere Teatris ning loonud muusikalisi kujundusi nii Rakvere Teatri, Vanemuise kui ka Estonia lavastustele. Oma teadmisi ja kogemusi jagab ta ka noortega, juhendades koolides muusikaõpet. Kõige selle juures kannab Keskülli veendumus, et muusikal on võime maailma paremaks muuta.

URMAS LATTIKAS on Tapalt pärit helilooja, džässpianist ja ansamblijuht, kelle muusikaline teekond sai alguse Tapa Lastemuusikakoolis. Pärast klaveriõpinguid Leida Viiralti juhendamisel jätkas ta haridusteed Tallinna Riiklikus Konservatooriumis, kus õppis heliloomingut professor Eino Tambergi käe all. Hiljem täiendas ta end Ameerika Ühendriikides mainekas Berklee muusikakolledžis džässkompositsiooni ja klaveri erialal.

1983. aastal asutas Lattikas omanimelise džässkvinteti, mille repertuaar koosneb peamiselt tema loomingust. Ansambel on esinenud arvukatel Eesti džässfestivalidel ning viinud Eesti muusikat ka rahvusvahelisele publikule, sealhulgas Ameerika Ühendriikidesse, Saksamaale, Soome ja Rootsi. Aastatel 1991–1995 töötas Lattikas Eesti Raadio orkestris ja bigbändis. Alates 1995. aastast tegutseb ta vabakutselise muusikuna.

Lattikase mitmekülgne looming hõlmab sümfoonilist ja kammermuusikat, koori- ja teatrimuusikat, džässiteoseid ning poplaule. Lisaks on Lattikas osalenud mitmes teleprojektis, tuntuim neist on saade „Tähed muusikas“. 1994. aastal dirigeeris ta Dublinis Eesti eurolaulu. Oma loomingulise tegevuse eest on Lattikas pälvinud mitmeid tunnustusi. Näiteks on ta kahel korral pälvinud Uno Naissoo nimelise loominguvõistluse laureaaditiitli.

TOOMAS KRALL on mitmekülgne muusik, kes tegeleb kõigega, mis mahub kategooria alla kultuur ja meelelahutus. Krall on näitlejana kaasa teinud erinevates teatri- ja filmiprojektides ning andnud oma hääle mitmetele tuntud animafilmide tegelastele. Lisaks on tema isikupärane häältämber tuttav paljudest raadio- ja telereklaamidest. Kralli muusikaline repertuaar on mitmekesine, ulatudes rokist ja popmuusikast ballaadide ning klassikaliste teosteni. Lisaks laval esinemisele tegutseb ta pulmaisana. Isamehena on ta nii mõnegi noorpaari kauni pulmapeo positiivselt meeldejäävaks muutnud.

MART KROON on Tapalt pärit professionaalne ooperilaulja, tenor ja vokaalpedagoog, kelle hääl on kõlanud nii Eesti kui ka rahvusvahelistel ooperilavadel. Kroon on legendaarse koolijuhi ja kultuuritegelase Juhan Krooni lapselaps. Muusikahariduse omandas laulja Georg Otsa nimelises Tallinna Muusikakoolis klassikalise laulu erialal, hiljem täiendas ta teadmisi ja oskusi Läti rahvusooperi solisti Oleg Orlovsi käe all.

Oma pika lauljakarjääri jooksul on Mart Kroon töötanud nii Rahvusooper Estonias, Eesti Rahvusmeeskooris kui ka Soome Rahvusooperis. Ligi 20 aastat on ta osalenud ka mainekal Savonlinna ooperifestivalil. Rahvusvahelistel lavadel on ta astunud üles mitmetes ooperirollides, kehastades teiste seas Lenskit Tšaikovski „Jevgeni Oneginis“ ja Gastonet Verdi „La traviatas“.

Oma rikkalikke lavakogemusi annab Mart edasi ka vokaalpedagoogi ja kooride hääleseadjana, aidates lauljatel arendada loomulikku häälekasutust ning saavutada ühtset ja kandvat koorikõla.

TANEL SAAR on Tapalt pärit näitleja, lavastaja ja teatripedagoog, kelle töö on juba ligi kolm aastakümmet olnud seotud teatrimaailmaga. Pärast Tapa 1. Keskkooli lõpetamist õppis ta Tallinna Pedagoogikaülikoolis näitejuhtimist ning 2018. aastal omandas Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia lavakunstikoolis füüsilise teatri magistrikraadi.

Alates 1997. aastast tegutseb Tanel VAT Teatris näitleja ja lavastajana. Tema tegevusvaldkondade hulka kuuluvad füüsiline teater, lavaline liikumine, lavavõitlus ja võitlusstseenide seadmine. Teatritöö kõrval jagab ta oma teadmisi ja kogemusi nooremale põlvkonnale, töötades õppejõuna Tallinna Ülikooli Balti filmi, meedia ja kunstide instituudis ning õpetajana Mustamäe Riigigümnaasiumis.

ENDRO ROOSIMÄE on Eesti tantsija ja etenduskunstnik, kelle loominguline tegevus on seotud nii tantsuteatri kui ka lavakunstiga. Ta on osalenud erinevates lavastusprojektides, tuues publiku ette liikumisel, kehalisel väljendusel ja emotsioonidel põhinevaid etteasteid.

ANDRUS KURVITS on muusikamaailmas tegutsenud juba üle nelja aastakümne. Muusikahariduse omandas ta Georg Otsa nimelises Tallinna Muusikakoolis, mille lõpetas 1988. aastal basskitarri erialal. Aktiivse muusikuna on Andrus esinenud erinevates koosseisudes, millest tuntuimad on Pasadena ja In Mood. Lisaks on ta pikalt esinenud Tallinki Rootsi laevadel trubaduurina. Praegu töötab Andrus muusikakoolis pedagoogina ja esineb kõige meelsamini ühemehebändina väiksematel sündmustel. Tema mitmekülgsesse repertuaari kuuluvad armastatud tantsulood nii eesti kui ka inglise keeles.

Põlise tamsalulase **KERLI RELLI** elu on juba lapsepõlvest saati olnud tihedalt seotud kultuuri, muusika ja tantsuga. Relli on viimased kümme aastat panustanud kohaliku kultuurielu edendamisse, korraldades üritusi ning luues kogukonnale võimalusi aktiivselt kultuuri- ja huvitegevuses osaleda. Alates 2014. aastast Tamsalu Kultuurimajas töötanud Relli oli varem selle kultuurijuht. Tänavu septembris asus ta Tapa Valla Kultuurikeskuse direktori ametisse, et panustada oma seniste kogemuste toel kogu valla kultuurielu arengusse.

Relli usub, et kultuuri suurim väärtus peitub inimestes, ühistes elamustes ja kogukonnatundes. „„Laululahing“ on selle ehe näide, sest kokku on tulnud erakordselt ägedad inimesed, keda ühendavad muusikarõõm ja ühine energia. Just sellest sünnivadki unustamatud hetked,“ sõnab Tapa Valla Kultuurikeskuse direktor.

ELARI PIKSAR on põline Tapa poiss ja kahe lapse isa, kelle igapäevatöö möödub Tapa päästekomandos päästjana. Oma teadmisi on ta täiendanud ka tuleohutuse valdkonnas, omandades 5. taseme tuleohutusspetsialisti kutse.

Armastuse muusika vastu sai Piksar kaasa juba lapsepõlvest tänu oma ema Evelyle. Esimest korda astus ta lavale kõigest nelja-aastaselt Tapa lauluvõistlusel ning juba kaheksa-aastaselt alustas ta klaveriõpinguid Tapa Muusikakoolis õpetaja Anne-Lii Kaldi käe all. Aastate jooksul on Elari laulnud nii Virumaa Poistekooris, Virumaa Meeskooris kui ka Tapa Kammerkooris.

Muusika kõrval on Piksari südames kindel koht ka spordil, sest üheksa-aastaselt sai ta külge maadluspisiku, mis pole aastatega kuhugi kadunud.

Tapal sündinud ja kasvanud noorel lauljal **EMÍLIA RODITŠENKOL** on praegu käsil põhikooli lõpetamine. Noorele eale vaatamata on Roditšenkol seljataga 12 aastat koorilaulu kogemust. Aarne Saluveeri taktikepi juhatusel on välismaalt koju toodud mitmeid konkurssivõite, salvestatud laulupeolistele õppematerjale ja antud lugematul arvul kontserte. Lisaks on noor laulja saanud proovile panna nii oma laulu- kui ka näitlemisoskused populaarses muusikalis „Lotte ja kadunud jõuluvana“.

GRETHEN TEPPAN kolis koos oma arstidest vanematega Tapale juba ühe-aastaselt ning lõpetas siin nii Tapa Gümnaasiumi kui ka Tapa Lastemuusikakooli klaveri erialal. Tema koorilaulutee sai alguse Peeter Kaldi juhendamisel lastekooris ning jätkus Virumaa Noortekooris ja Tartu Ülikooli Akadeemilises Naiskooris. Praegu laulab Grethen ERR-i segakooris, õpib oma rõõmuks tšellomängu ning tegeleb ka heliloominguga. Teppan töötab Tallinnas Maestro Maja hambakliinikus hambaarstina ning elab koos abikaasa ja kolme tütrega Viimsis. Kas teadsid, et tema sulest on sündinud Tapa Gümnaasiumi laul?

ILMAR KALD tõstab Tapa valla koori eduloost rääkides esile Tapa Muusika- ja Kunstikooli olulist rolli kohaliku kultuurielu kujundamisel. Tema sõnul oli rõõmustav tõdeda, et enamik koori põhiliikmetest on eri aegadel koolis õppinud, õpetanud või töötanud. „Ma arvan, et see näitab meie kooli rolli olulisust valla kultuurielus. Tänan kõiki õpetajaid, kes on kooriliikmeid erinevatel aegadel õpetanud ja seeläbi hoidnud neid muusikarajal tänaseni!,“ ütleb Kald tänutundega.

„Laululahingus“ lõid kaasa ka Tapa vallaga seotud tublid kudujad, kelle seas olid 82-aastane saksa keele õpetaja Tiiu Saluste, põline tapalane ja ettevõtja Toomas Malva, näitleja Viire Valdma ning Tamsalu ettevõtlus- ja kultuurielu aastakümneid panustanud ettevõtja Anne Hallik. Nendega koos lõid kaasa ka Tapa Valla Gümnaasiumi direktor Ülle Laas ning laulja Elina Born, kes astus viiendas saates solistina üles looga „Kõnõtraat“. Kudujate osalemine tõi saatesse killukese Tapa valla kogukonnatundest ning näitas, kui palju rõõmu võib pakkuda ühine ettevõtmine.

VABANDUS

Eelmises vallalehe „Sõnumed“ numbris ilmunud artiklis „Tapa valla koori ja Reigo Tamme tähelend meelelahutussaates „Laululahing 2026““ oli kooriliikmete loetelus ekslikult nimetatud Tiiu Rosenberg. Tegelikult lõi saates kudujana kaasa saksa keele õpetaja Tiiu Saluste. Toimetus vabandab eksimuse pärast!

GRK Eesti AS plaanib rajada Tapale suure tööstusettevõtte

Andrus Freienthal
abivallavanem ja
haldusosakonna juhataja

Tapa vallavalitsus väljastas 11. novembril 2026. aastal toimunud istungil projekteerimistingimused GRK Eesti AS-ile Tapa tööstuskülas tööstuskeskuse rajamiseks. Istungile eelnes projekteerimistingimuste kolmenädalane avalik väljapanek.

Projekt sai alguse 2025. aasta märtsis, kui GRK Eesti AS-i esindajad kohtusid Tapa vallamajas vallavanema, arendusspetsialisti ja allakirjutanuga, et arutada ettevõtte võimalusi oma tegevust Tapale laiendada. Eri asukohtade kaalumise järel osutus ettevõtte jaoks sobivaimaks Karja tn 6 kinnistu. Valiku tegemisel said määravaks kinnistu asukoht, olemasolev taristu ning üldplaneeringuga määratud maakasutuse juhtotstarve, mis vastavad ettevõtte tegevusest tulenevatele vajadustele. GRK Eesti AS on Soome kontserni GRK Group tütarettevõte ja üks Eesti juhtivaid infrastruktuuriettevõtteid.

Tapa valla üldplaneeringu kohaselt asub Karja tn 6 kinnistu olulise keskkonnamõjuga tootmise alal. Üldplaneeringu kohaselt on ala ette nähtud tootmistegevuseks, millega võib kaasneda oluline keskkonnakasutus või keskkonnamõju. Kõigi keskkonna- ja tervisekaitsenõuete täitmisel on piirkonnas lubatud ka suurtootmine. Kavandatava tegevuse kirjeldusest lähtudes ei ole projekteerimistingimuste väljastamise menetluses keskkonnamõju hindamise eelhinnangu koostamine vajalik, tingimusel et tootmis- ja remonditegevus, materjalide ladustamine ning võimalik jäätmekäitlus ei ületa õigusaktides sätestatud künniseid.

GRK Eesti AS plaanib rajada Karja tn 6 kinnistule nüüdisaegse ja mitmeotstarbelise tööstuskeskuse, kuhu koondatakse ettevõtte peamised tegevusvaldkonnad. Kavandatavas keskuses hakkavad paiknema rööbasteede hooldus- ja remondibaas, betoontoodete tootmisüksus, keskkonnateenuste keskus ning raske- ja militaartehnika hooldusüksus.

Tegemist on piirkonna jaoks märkimisväärse investeeringuga, mille tulemusena luuakse keskuse valmimisel kuni 30 püsivat töökohta ning hooajaliselt kuni 50 töökohta. 135 415 m² suurune Karja tn 6 kinnistu kuulub riigile. Tapa valla, majandus- ja tööstusministri ning ettevõtte esindajate vaheliste läbirääkimiste tulemusena jõuti kokkuleppele seada kinnistule GRK Eesti AS-i kasuks 50 aastaks hoonestusõigus. Majandus- ja tööstusministri 2. märtsi 2026. aasta käskkirjaga kinnitati Karja 6 kinnistu hoonestusõiguse lepingu tingimused.

Kavandatava tööstuskeskuse rajamiseks ei ole vaja koostada detailplaneeringut, kuna ehitustegevust on võimalik korraldada projekteerimistingimuste alusel. Ühtlasi näeb hoonestusõiguse kokkulepe ette, et rajatav tootmisüksus hakkab aktiivselt kasutama kohalikule omavalitsusele kuuluvat raudteeharu.

Väljastatud projekteerimistingimuste kohaselt on kinnistule kavandatud raudtee haruteed ja töökoda, betoontoodete tehas koos välilaoga, büroohoone, rasketehnika remondihall ning kinnistusisesed teed ja platsid. Tööstuskeskus on kavas projekteerida ja ehitada mitmes etapis.

Koolielu hetked sügiskuudel

TVK Jäneda ja Lehtse koolimajade õpilased kohtusid ühisel jooksukrossil, mille korraldas õpetaja Reimo. Võistluspäev pakkus rohkelt sportlikku põnevust ja kaasaelamisrõõmu.

Ele-Hella Kullamäe
Tapa Valla Kooli
kommunikatsioonijuht

Oma vanuseklassides saavutasid esikohad Hänny Umbleja, Rasmus Nurk, Maribel Varblas ja Gunnar Norman. Õues toimetamist naudivad ka Päikeseratta rühma lapsed, kes said uue mudaköögi, mille meisterdas neile Brita pere. Kallikarude rühm käis õppekäigul Eesti Vabaõhumuuseumis. Lapsed tutvusid vanaaegsete mängude ja mänguasjadega, osalesid rahvuslikes mängudes ja nautisid hobuvankrisõitu. Elevust pakkusid ka rongi- ja bussisõit ning pealinna avastamine.

Tapa valla toetusel avanes meie kooli noortel esmakordselt võimalus osaleda üleriigilisel noortekonverentsil „Lahe Koolipäev“. Inspireerivad esinejad julgustasid noori unistama, eesmärke seadma ja oma teed leidma. Lugemishuvilised neljandikud esindasid kooli Rakveres toimunud Lääne-Virumaa ettelugemisvõistlusel „Õppijal juhtub mõndagi“. Õpilased said väärtusliku avaliku esinemise kogemuse ning võimaluse oma lugemisoskust proovile panna. Tapa 4.b klassi õpilased külastasid aga Ridaküla Kotka-Jaani talu, kus peremees Jarmo tutvustas Totti's Sleddog Tours kelgukoerte elu ja tööd. Tapa õppekohas tutvustas MTÜ VeniVidiVici kuuendikele Eesti-sisese õpilasvahetuse ja e-keelepraktika võimalusi.

Rõõmu tõi ka Lääne-Virumaa täiskasvanuhariduse tunnustussündmus. Aasta õppija kategoorias pälvis eripreemia meie muusikaõpetaja Ave Pappe. Tunnustusele esitati ka Tapa Valla Kooli koolipsühholoogi Nelly Randveri eestvedamisel toimunud vanemakoolituse programm, mis tugevdas kooli ja kodu koostööd. Aasta koolitajaks esitati meie õpetaja Viktoria Belitšev.

Novembri alguses jõudsid koolimajadesse mardi- ja kadripäeva kombed. Toimus mardijooks ja tähistati rahvakalendri tähtpäevi stiilipäeva mängude, viktoriini ja kostüümivõistlusega.

Sügisel pöörame erilist tähelepanu liiklusohutusele ja helkurite kandmisele. Helkurite kontrollid näitavad, et meie õpilased on tublid ja eeskujulikud helkurikandjad! Paneme kõigile südamele – ole liikluses nähtav!

Eelmisesse kuusse jäi ka kurb hüvastijätt. 15. oktoobril lahkus meie seast armastatud matemaatikaõpetaja Lea Oja. Mälestame tänutundega pühendunud õpetajat, hoolivat kolleegi ja suure südamega inimest, kelle elurõõm ning soojus jäävad meie kooliperega.

Tapa Valla Kooli pere soovib turvalist sügise jätku!

Sillad ühendavad taas Eesti ja Ukraina kogukondi

Tapa Valla Gümnaasiumis jätkub Eesti ja Ukraina noori ning kogukonnaliikmeid ühendav projekt „Sillad“. Selle eesmärk on märgata ja väärtustada Ukraina keelt ja kultuuri, pakkuda võimalusi ühiseks tegutsemiseks ning luua uusi kontakte.

Eik Tammemäe
Tapa Valla Gümnaasiumi
kommunikatsioonijuht

Eelmisel õppeaastal said Eesti ja Ukraina noored „Sildade“ kaudu koos musitseerida, kunsti teha, oma lugusid jagada ja üksteist paremini tundma õppida. Ettevõtmine kulmineerus suure kontserdiga. Tänavu jätkatakse kohtumiste ja kultuurisündmustega, mis aitavad eri taustaga inimestel ühist keelt leida.

Sport kui ühine keel

Jätkuprojekti avas Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseumi näitus „Sport kui ühine keel“. Näitus näitab, kuidas sport aitab ületada keele- ja kultuuripiire, tuua inimesi kokku ning toetada lõimumist. Esmalt sai väljapanekuga tutvuda Tapa Valla Gümnaasiumi Kotli koolimajas, kus see oli avatud 14. oktoobrini. Seejärel liikus näitus edasi TVG Tamsalu tegevuskohta.

Ukraina film tõi vaatajad kokku

22. oktoobril toimus Kotli koolimaja aulas tasuta Ukraina filmiõhtu. Ekraanile jõudis 2022. aasta draama „Pamfir“, mida näidati ukraina keeles eestikeelsete subtiitritega. Karpaatides asuvas külas hargnev lugu jälgib võõrsilt koju naasnud meest, kes satub poja tõttu keeruliste valikute ette. Film käsitleb perekonda, lojaalsust ja vastutust ning esilinastus Cannes'i filmifestivali kõrvalprogrammis. Filmiõhtu pakkus võimaluse tutvuda Ukraina kinokunstiga ning veeta ühiselt aega tee ja küpsiste seltsis.

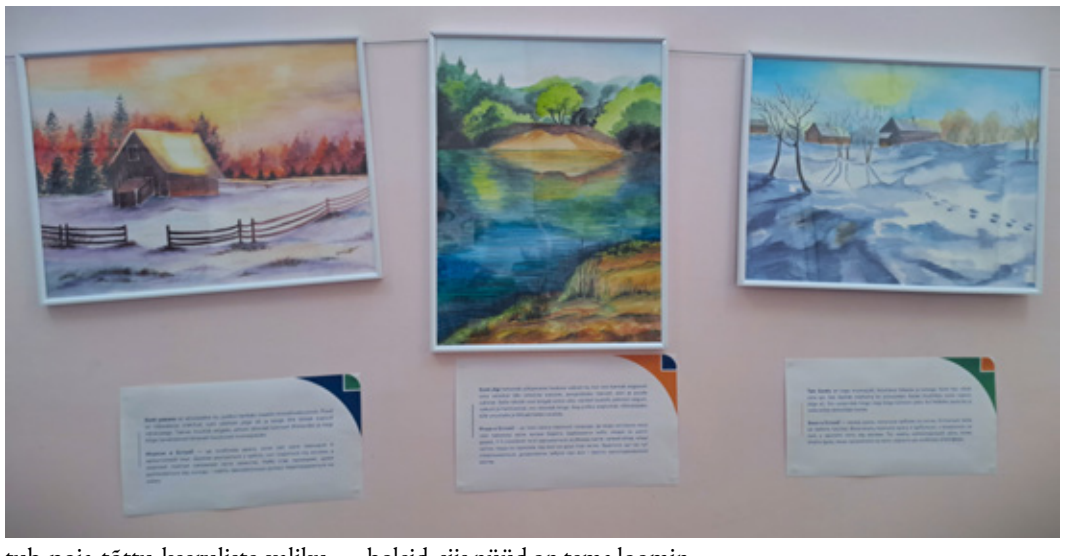

Ukraina kunstniku pilk Eestile

Projekti järgmise ettevõtmisena avati Kotli koolimaja Ruudulises galeriis Ukraina kunstniku Kseniia Makaretsi akvarellinäitus „Eesti läbi minu silmade“. Kui mullu tutvustas kunstnik näitusel „Ukraina sümbolid – minu lugu Eestis“ oma kodumaa rahvussümboleid, siis nüüd on tema loomingu keskmes Eesti loodus eri aastaaegadel.

Kunstniku sõnul võimaldab akvarell edasi anda looduse kergust, õrnust ja harmooniat. Näitus on avatud kõigile huvilistele ning iga teose juures saab lugeda selle kohta ka lähemalt.

„Sillad“ tuletab meelde, et üksteise mõistmine algab kohtumistest. Olgu selleks sport, film või kunst – iga ühine kogemus aitab Eesti ja Ukraina kogukonna vahel sildu tugevamaks muuta.

Selle aasta projekti korraldavad Kseniia Makarets, Marju Velström-Loorits, Marleen Peet ja Eik Tammemäe.

Tapa Valla Gümnaasiumi saavutused: kaks esikohta ja kolm uurimistööd Virumaa esikümnes

Oktoobris saavutasid Tapa Valla Gümnaasiumi õpilased kaks esikohta Arukate Õpilaste Akadeemias (AÕA), kolm uurimistööd jõudis ülevirumaalise kodu-uurimisvõistluse esikümnesse ning üks õpilane sai eriauhinna.

Eik Tammemäe
Tapa Valla Gümnaasiumi kommunikatsioonijuht

Topeltvõit Arukate Õpilaste Akadeemias

14. oktoobril Rakvere Riigigümnaasiumis toimunud AÕA võistlussarja avamängus saavutasid tihedas konkurentsis I koha nii TVG põhikooli- kui ka gümnaasiumivõistkond. Ida-Virumaalt alguse saanud, eri koole ühendav loodusteaduslik võistlussari kestab kogu õppeaasta ning proovile pannakse teadmised, loogika ja praktilised oskused.

Avamängus mõõdeti karu käpa pindala, tehti rehvi-, paali- ja soodisõlme, tunti hääle järgi ära Ülle Madise ning määrati Eesti maakondi ja nende asukohti.

Põhikooli võiduvõistkonnas olid Gerda Kirpu, Raimond Türkel, Emma-Karoliine Lamus ja Annabel Saavan. Juhendas Anneli Morgenson.

Tamsalu tegevuskoha gümnaasiumivõistkonda kuulusid Leandra Bauman, Kaisa-Karit Kreisling, Mariliis Sild ja Anete Riin Tell. Juhendasid Tiia Raudsepp ja Kirke Raidmets.

Mõlemad esikohad annavad hea lähtekoha järgmisteks mängudeks.

Kolm uurimistööd Virumaa esikümnes

21. oktoobril kutsus Viru Instituut ülevirumaalise kodu-uurimisvõistluse parimate tööde autorid Rehbinderi maja. Kümne parima hulka jõudis kolm TVG gümnaasiumiastme tööd.

Diana-Luiza Tšetšet uuris Tapa jaoks olulisi hooneid: tuletõrje-, algkooli- ja muusikakooli maja. Juhendas Annika Müntser.

Leandra Bauman uuris une mõju õpilaste meeleolule, õpivõimele ja õpiedukusele. Juhendas Kirke Raidmets.

Kaur Valdok kaalus 2. ja 8. klassi õpilaste koolikotte ning leidis, et need on liiga rasked. Juhendas Hannele Valdok.

Osalejad said kaasa rääkida konkursi edasises korralduses ja valida ettekannete seast parima kõneleja. Parima esineja eriauhinna pälvis Kaur Valdok. Saavutusi jäävad meenutama tänukirjad.

Õnnitleme kõiki õpilasi ning täname juhendajaid nende pühendunud töö eest!

Alates 1. detsembrist 2026 kehtib Tapa Valla Spordikeskuses uus hinnakiri!

Tapa Vallavalitsuse 4. novembri 2026. aasta korraldusega nr 513 kinnitati Tapa Valla Spordikeskuse uus hinnakiri ja teenuste kasutamise tingimused.

Hinnakirja uuendamise eesmärk on muuta teenuste hinnad ja kasutustingimused selgemaks ning üheselt mõistetavaks. Ühe olulise muudatusena lisandusid hinnakirja ka staadionite rendihinnad.

Uus hinnakiri jõustub 1. detsembril 2026. Uuendatud hinnakirja ja kasutustingimustega saab tutvuda Tapa Valla Spordikeskuse kodulehel.

Lääne-Virumaa Vähihaigete Ühendus on toeks vähihaigetele ja nende lähedastele juba üle 30 aasta

Lääne-Virumaa Vähihaigete Ühendus alustas tegevust 1994. aasta oktoobris. Aastate jooksul on ühendusest kujunenud koht, kus vähihaiged, nende pereliikmed ja tugiisikud saavad kokku, suhelda, jagada kogemusi ning leida tuge.

Helle Mäe
Lääne-Virumaa Vähihaigete Ühendus

Ühendus koondab vähihaigeid kogu Lääne-Virumaalt. Kohtutakse kord kuus ning üheskoos korraldatakse mitmesuguseid ettevõtmisi – peetakse loenguid ja töötubasid, käiakse teatris ja suveetendustel ning võetakse ette ühiseid väljasõite.

Igal suvel toimub ka pikem ekskursioon. Üheskoos on külastatud näiteks Saare- ja Hiiumaad ning Vormsit, samuti on ette võetud laevareise Soome ja Rootsi. Olulisel kohal on ka kohtumised teiste maakondade vähihaigete ühendustega, sest kogemuste ja mõtete jagamine aitab hoida sidet ning annab võimaluse õppida üksteiselt.

Lääne-Virumaa Vähihaigete Ühendus teeb tihedat koostööd Eesti Vähiliiduga. Koos osaletakse õppepäevadel ning Eesti Vähiliidu korraldatud ettevõtmistel, sealhulgas vähihaigetele ja nende toetuseks korraldatud kontsertidel Estonia kontserdisaalis. Igal suvel toimub ka Eesti Vähiliidu terviselaager, millest ühenduse liikmed hea meelega osa võtavad.

Ühenduse tegevuse keskmes on inimesed ja teadmine, et keerulisel ajal ei pea jääma oma murega üksi. Kohtumised ja ühised ettevõtmised pakuvad võimalust suhelda inimestega, kes mõistavad, mida tähendab vähidiagnoos ja sellega kaasnev elumuutus.

„Ootame oma üritustele kõiki vähihaigeid ja nende tugiisikuid. Keegi ei tohiks jääda oma murega üksi koju," on ühenduse sõnum.

Ühenduse tegevust toetavad Lääne-Virumaa vallad ja Rakvere linn ning Art Hotell ja TA Bussid. Lääne-Virumaa Vähihaigete Ühendus on toetuse ja koostöö eest tänulik ning loodab head koostööd jätkata ka edaspidi.

Kõik, kes soovivad ühenduse tegemistest rohkem teada saada või tegevuses kaasa lüüa, võivad ühendust võtta telefonil 5562 8856.

Ehitus- ja remonditööd. Pisitöödest pakkumiseni. Tel 5629 6583.

ARVUTITE REMONT JA PARANDUS
Arvuti hooldus (puhastus, korrastus)
Riistvara toimingud
Windowsi paigaldus
Tarkvara toimingud
Ja palju muud, küsi vaid
54618338 Tapa, Pikk 51

AUGUST
AVATUD IGA PÄEV
11:00 - 21:00
Tule kohale või telli kaasa
+372 5757 0779
www.augustresto.ee
Jälgi meid : @August Resto
TAPA, SAUNA 1

Tamsalu linn 30

26. oktoobril möödus 30 aastat Tamsalule linnaõiguste andmisest. Kolme aastakümne jooksul on endisest mõisaasulast kujunenud omanäoline väikelinn, mille arengus on olulist rolli mänginud raudtee rajamine, tööstuse areng ja ettevõtlikud inimesed. Tamsalu 30. sünnipäev on hea võimalus heita pilk linna kujunemisloole, meenutada olulisi verstaposte ning tunnustada neid, kelle töö ja pühendumus on aidanud kujundada tänast Tamsalut.

Kristel Kortin
toimetaja

Mõisaasulast tööstuskeskuseks

Tamsalu ajalugu ulatub märksa kaugemale kui kolm aastakümmet. Esimesed kirjalikud teated Tamsalu mõisast pärinevad 1512. aastast, mil piirkonna elu oli tihedalt seotud põllumajandusega. Sajandite jooksul kujunes mõisa ümber küll väike asula, kuid suurem areng sai alguse alles 19. sajandi teisel poolel, mil Eesti aladel hoogustus raudteevõrgu rajamine. Üheks olulisemaks pöördepunktiks Tamsalu ajaloos kujunes 1876. aasta, mil valmis Tapa–Tartu raudtee. Raudteeühendus avas piirkonnale senisest märksa paremad võimalused kaupade ja tooraine transportimiseks, mis lõi soodsad tingimused kohaliku tööstuse arenguks. Nii hakkas 19. sajandi teisel poolel Tamsalus hoogustuma ka lubjatootmine.

1880. aastatel alustas Tamsalu mõisaomanik Ferdinand von Uexküll-Güldenband oma mõisas lubjapõletamist kolmes suures maa-ahjus. Üks toonastest ahjudest on osaliselt säilinud praeguse Tamsalu lubjapargi territooriumil ning annab tänapäevalgi tunnistust piirkonna lubjatööstuse aastatepikkusest ajaloost. Lubjatootmise laienedes võeti kasutusele järjest nüüdisaegsemaid tootmislahendusi. 1898. aastal valmisid Tamsalus kaks esimest ringahju ning juba sajandivahetuseks oli Tamsalu mõisast kujunenud Eesti ala suurim lubjatootja. Tamsalu lubjatööstuse toodang jõudis ka Peterburi turule, kuhu suunati märkimisväärne osa toodetud lubjast. 1913. aastal valmis kolmas, Bocki tüüpi ringahi. Ka selle varemed on tänaseni säilinud.

Tamsalu lubjatööstuse arengus oli tähelepanuväärne roll ka ettevõtja David Julius Limbergil, kes ostis 1870. aastal Põdrangu mõisnikult Sääse talu koos kolme lubjapõletusahjuga. Ettevõtliku mehena asus ta lubjatootmist laiendama, maid juurde soetama ning tootmismahtu suurendama. Üsna pea kujunes Sääse talust suurem majapidamine, mida hakati rahvasuus kutsuma Sääsemõisaks. Limbergi ettevõtlikkus ja Tamsalu mõisa lubjatööstuse laienemine aitasid muuta piirkonna üheks olulisemaks lubjatootmiskeskuseks. Tööstuse areng tähendas ühtlasi uusi töökohti, elanikkonna kasvu ning vajadust paremate elamistingimuste ja taristu järele. Järk-järgult kerkisid uued elamud, paranesid liikumisvõimalused ning kujunes välja asula, millest kasvas hilisem Tamsalu linn.

Tamsalu linnapilti kujundasid suurettevõtted

20. sajandi teisel poolel kujunes Tamsalust oluline tööstuskeskus, mille arengus mängisid keskset rolli kohalikud suurettevõtted. Üheks neist oli 1950. aastal asutatud Tamsalu Masin-Melioratsioonijaam, hilisem Tamsalu EPT, mille põhitegevuseks oli esialgu metsakuivendustööde korraldamine ning ekskavaatorite ja traktorite remont. Aastakümnete jooksul ettevõte laienes, rajati uusi töökodasid ning 1970. aastateks oli Tamsalu EPT-st kujunenud üks Eesti NSV juhtivaid masinate hoolduse ja remondiga tegelevaid ettevõtteid.

> *Tamsalu ajalugu elab inimestes, kes on siin elanud, töötanud, õppinud ja oma peresid kasvatanud.*

Ettevõtte ja kogu Tamsalu arengusse andis suure panuse Sergei Kurotškin, kes töötas aastatel 1951–1955 EPT peainsenerina ning oli seejärel 31 aastat ettevõtte juht. Kurotškini eestvedamisel kujunes EPT-st oluline kohaliku elu edendaja, mille tegevus ei piirdunud üksnes töökohtade loomisega. Ettevõtte ehitusosakonna jõul rajati Tamsalusse üle 300 korteri, kolm ühiselamut, kaks lasteaeda, kolm võimlat, ujula, klubiruumid ning koolimaja juurdeehitised. Ulatuslik ehitustegevus aitas kaasa Tamsalu elukeskkonna ja elamis-, õppimis- ja sportimisvõimaluste paranemisele.

Tamsalu tööstuslikku arengut toetas ka jõusöödatehase, hilisema TERKO ja Tamsalu Veskite laienemine. Tehase toodangut veeti mitmesse Nõukogude Liidu piirkonda ning tootmismahtude kasvuga kaasnes uute töötajate saabumine ja elamuehituse hoogustumine. Nii kujunes Tamsalust mitmekesise tööstuse ja areneva taristuga asula, mille toonased ettevõtted mõjutasid oluliselt linna edasist kujunemist.

Tamsalu sai linnaõigused

Tamsalu sai alevi staatuse 1954. aastal, kuid linnaõiguste saamiseni kulus veel üle nelja aastakümne. Eesti taasiseseisvumise järel toimunud kohaliku omavalitsuse ümberkorralduste käigus sai Tamsalu 1993. aastal valla staatuse, säilitades õiguse kasutada senist alevi nimetust. Järgmise olulise verstapostini jõuti 26. oktoobril 1996. aastal, mil Vabariigi Valitsus võttis vastu määruse Tamsalule linna staatuse andmiseks. Linnaõiguste saamine tähistas uut etappi Tamsalu ajaloos, millega kaasnesid muudatused ka kohaliku omavalitsuse juhtimises.

Tamsalu esimeseks linnapeaks sai Urmas Tamm, kes juhtis linna aastatel 1996–2004. Esimese linnavolikogu esimehena asus ametisse Ants Tamme, kes oli aastatel 1993–1996 täitnud Tamsalu alevivanema ülesandeid ning jätkas seega kohaliku elu juhtimises ka pärast linnaõiguste saamist. 2004. aastal võttis linnapea ameti üle Toomas Uudeberg, kes juhtis linna kuni 2005. aastani ning jäi Tamsalu viimaseks linnapeaks iseseisva omavalitsusüksusena.

Tamsalu kuulus Eesti nooremate linnade hulka, kuid iseseisva omavalitsusüksusena jõudis see tegutseda vaid ligi üheksa aastat. 2005. aastal ühinesid Tamsalu linn ja seda ümbritsev Tamsalu vald, moodustades ühise omavalitsuse Tamsalu valla nime all. Ühinemisega lõppes Tamsalu tegutsemine iseseisva omavalitsusüksusena, kuid linna staatus säilis ning Tamsalu jätkas vallasisese linnana. Järgmine halduslik muudatus leidis aset 2017. aastal, mil Tamsalu vald ühines Tapa vallaga.

Linna kujundavad inimesed ja kogukond

Tamsalu kujunemisest rääkides ei saa mööda vaadata inimestest, kelle töö, ettevõtlikkus ja pühendumus on aastakümnete jooksul kujundanud nii linna ilmet kui ka kohalikku elu. Õpetajad, kultuuritöötajad, treenerid, ettevõtjad ja vabatahtlikud on oma aktiivsusega kaasa aidanud Tamsalu arengule, hoidnud elus kohalikke traditsioone ning loonud võimalusi eri põlvkondade ühisteks tegevusteks.

Oluline roll Tamsalu kogukonnaelus on läbi aegade olnud haridusel, kultuuril ja spordil. Kunagiste suurettevõtete rajatud hooned ja taristu on pakkunud mitmele põlvkonnale võimalusi õppimiseks, sportimiseks ja vaba aja veetmiseks. Kohalikud koolid, kultuuriasutused ja spordirajatised on olnud nii igapäevaste tegevuste paigad kui ka olulised kogukonna kohtumispaigad, kus on sündinud ühised ettevõtmised, kujunenud sõprussuhted ja edasi kandunud traditsioonid. Tamsalu ajalugu ei koosne seega ainult olulistest kuupäevadest, ettevõtetest ja ehitistest, vaid ka inimestest, kes on siin elanud, töötanud, õppinud ja oma peresid kasvatanud. Tamsalu suurim väärtus on meie inimesed!

Juubelit tähistati üheskoos

Tamsalu linna 30. sünnipäeva tähistamiseks korraldati Tamsalu Spordikompleksis juubelipidu, mis tõi kogukonna kokku olulist tähtpäeva tähistama. Juubeli tähistamine andis võimaluse meenutada linna ajalugu, tunda rõõmu ühisest kodukohast ning veeta meeleolukas õhtu koos vanade sõprade ja tuttavatega.

Suur tänu Tamsalu Kultuurimajale juubelipeo korraldamise ning meeldejääva õhtu eest! Tapa Vallavalitsuse tänu kuulub ka kõigile neile, kes on aastate jooksul panustanud Tamsalu arengusse ja kogukonnaelu edendamisse.

Tapa valla arvete tasumine peegeldab kogu Eesti omavalitsuste rahastamissüsteemi kitsaskohti

Viimastel päevadel meedias kõlanud uudised Tapa valla ajutistest raskustest arvete tasumisel võivad jätta mulje, justkui oleks tegu valla rahanduse halva juhtimisega. Tegelikkuses on olukord märksa mitmetahulisem. See peegeldab ilmekalt olukorda, millega seisavad praegu silmitsi paljud Eesti omavalitsused, kus kohustuslikud kulud, hooajalised investeeringud ja riikliku rahastamissüsteemi jäikus langevad kokku kõige ebasobivamal hetkel.

Kõige olulisem on rõhutada, et vaatamata pingelisele rahalisele olukorrale on Tapa vald täitnud kõik oma esmatähtsad kohustused elanike ja töötajate ees õigeaegselt. Valla ja selle allasutuste töötajate palgad ning abivajajatele ettenähtud sotsiaaltoetused on välja makstud õigeaegselt. Ajutised makseviivitused on puudutanud üksnes osa hankijate ja teenusepakkujate arvetest. Vald on tekkinud olukorra pärast koostööpartnerite ees vabandanud ning tasub arveid järk-järgult vastavalt rahaliste vahendite laekumisele.

Praegune olukord ei ole tingitud ühest konkreetsest valearvestusest, vaid mitme suurema ja vältimatu kulu langemisest samale ajaperioodile. Kohalikul omavalitsusel on seadusest tulenev kohustus tagada elanikele vajalikud avalikud teenused, mille osutamist ei ole võimalik edasi lükata. Märkimisväärne osa valla eelarvest kulub alus- ja põhihariduse korraldamisele, sotsiaalhoolekandele ning teede ja kommunaalmajanduse korrashoiule. Suvekuudel tehti valla koolides ja lasteaedades ulatuslikke remondi- ja ettevalmistustöid, et tagada lastele ja õpetajatele turvaline ning tänapäevastele nõuetele vastav õpi- ja töökeskkond. Nende töödega seotud arvete tasumine on aga suures osas langenud sügiskuudele, suurendades sel perioodil koormust valla eelarvele.

Täiendavat survet avaldavad viimastel aastatel märkimisväärselt kasvanud püsikulud. Üheks suuremaks väljakutseks on riikliku hooldusreformiga kaasnenud kulude kasv, mis puudutab kohalikke omavalitsusi üle Eesti. Hooldekodude ja asenduskodude teenuste eest tasumine moodustab igakuiselt arvestatava osa valla sotsiaalvaldkonna kuludest ning nende kohustuste täitmine on esmatähtis. Samal ajal on üldine hinnatõus, sealhulgas elektri, kütuse ja sisseostetavate teenuste kallinemine, suurendanud valla igapäevaseid ülalpidamiskulusid. Kulude kasv on olnud kiirem kui kohalike omavalitsuste tulubaasi suurenemine, mistõttu on eelarvelise tasakaalu hoidmine muutunud üha keerulisemaks.

Olukorda mõjutab ka kohalike omavalitsuste tulude ebaühtlane laekumine nii kuu kui ka aasta lõikes. Füüsilise isiku tulumaks laekub omavalitsustele kuu jooksul kolmes osas, millest teine ja kolmas osamakse on väiksema mahuga. Seetõttu on kuu teises pooles valla käsutuses vähem rahalisi vahendeid, kuigi igapäevased kulud ja arvete tasumise kohustused jätkuvad. Veelgi suuremat mõju avaldab riikliku tasandus- ja toetusfondi vahendite jaotus. Aasta teises pooles on riigipoolsed väljamaksed väiksemad: kolmandas kvartalis laekub 18 protsenti ja neljandas kvartalis 20 protsenti aastasest kogumahust. Nii kujuneb olukord, kus sügisel ja talve alguses, mil omavalitsuse kulud on sageli suuremad, on riigieelarvest laekuvate vahendite osakaal väiksem.

Tapa valla praegune olukord ei ole erandlik, vaid ilmestab kohalike omavalitsuste rahastamissüsteemi laiemaid kitsaskohti. Haridusasutustesse tehtud vajalikud investeeringud, kasvavad sotsiaalhoolekande- ja energiakulud ning riiklike toetuste ebaühtlane laekumine on üheskoos tekitanud ajutise rahavoo puudujäägi. Seejuures on vald seadnud esikohale elanike heaolu ja avalike teenuste järjepidevuse, täites kõik nendega seotud esmatähtsad kohustused õigeaegselt. Ka hankijate arved saavad tasutud vastavalt riiklike toetuste ja maksutulude laekumise graafikule.

Tapa raamatukogu 105: sild, mis ühendab minevikku tulevikuga

Kui sügisõhtu hämaras Tapa raamatukogust mööda minna, siis on vaatepilt päris südantsoojendav. Valgustatud lai allee viib otse peaukse ette. Maja enda soojadest aknasilmadest paistavad raamatuid täis riiulid.

Ere Käärmaa
Tapa Vallaraamatukogu

Mis teeb ühest majast raamatukogu ja miks teda üldse vaja on? Kui üks raamatukogu on oma kogukonda 105 aastat teeninud (täpselt nii vana on Tapa raamatukogu), siis võib arvata, et on tehtud vajalikku asja. Muidugi on väga palju selle sajandi jooksul muutunud, sest inimkonna areng on peatumatu protsess, muutuvad soovid, võimalused, eesmärgid, vajadused jne.

Kui aga mõelda raamatute ja raamatukogude vajalikkusele laiemalt, siis peame küll minema tagasi aega enne Kristust. Juba muistses Mesopotaamias oli vajadus säilitada informatsiooni. Savitahvlitele pressitud sümbolid olid küll rohkem nagu majandusaruanded (palju vilja ja kariloomi jne). Ilmselgelt keegi sellist tahvlit koju ka ei viinud, et seda lõkke ääres uurida.

Keskajal kirjutati papüürusele ja pärgamendile, mis seejärel rulli keerati. Ebamugav oli neid rulle kasutada ja eks nad kippusid kiirelt ka lagunema. Kui aga avastati, et kokkuvolditud pärgamenti virna pannes ja ühest küljest kokku köites saab palju käepärasema lugemismaterjali, siis läks lugemine mugavamaks. Kirjutati ikka veel käsitsi ja kuna keskajal asusid raamatukogud põhiliselt kloostrite ja kirikute, hiljem ka juba ülikoolide juures, siis käsitleti põhiliselt teoloogilisi teemasid, antiikautorite teoseid. Tarbe- ja teaduskirjandus lisandus ülikoolide tekkega.

Seiklusjutud ja lembelood pidid ära ootama aja, mil paberi tootmine oli tavaline asi ja Gutenbergi leiutatud trükipressid laialt kasutuses. Loomulikult trükiti ka siis kõigepealt ikka tähtsamaid raamatuid nagu näiteks piibel.

Ja tõesti, kulus veel mõni sajand ja huvi hariduse ja lugemise vastu kasvas ka lihtrahva hulgas ning aeg oli küps rahvaraamatukogude sünniks. Tänu rahvaharidus- ja karskusseltside tegevusele hakati rohkem kui 100 aastat tagasi asutama raamatukogusid. Eesti iseseisvumise järel sai raamatukogundusest riikliku hariduspoliitika osa. Kõige olulisem tähis oli 1924. aastal vastu võetud „Avalike raamatukogude seadus“, mis kohustas omavalitsusi asutama ja üleval pidama vähemalt ühte avalikku raamatukogu. Ja olemegi jõudnud aega, mil ka Tapa raamatukogu oli tänu kohalikule noorsoohariduseltsile saanud alguse (1921).

Edasi tulid ameerika mäed: lootusrikas Eesti Vabariigi aeg, millele järgnes nõukogude okupatsioon, mil raamatukogu oli täieline ideoloogiaasutus. Filosoofia ja psühholoogia olid taunitud teemad, küll oli rohkesti pleenumite, kongresside materjale, loomulikult täielik kogu Lenini teoseid ja vennasrahvaste kirjandust, millest lugemist leidsid läti ja leedu kirjanike teosed. Vahel mõtlen, et isegi elektrit tol ajal eriti kulutama ei pidanud, sest kõik toimus ju kongresside otsuste valgel. Kirjastusi oli vähe, raamatute nimetusi ilmus ka vähe, aga eksemplaarsus oli suur. Tol ajal jõudis raamatukoguhoidja tõepoolest kõik raamatukogusse saabunud raamatud läbi lugeda või vähemalt uurida-lehitseda. Eksisteeris ka keelatud raamatute nimekiri. Sinna tekkis aeg-ajalt uusi nimetusi juurde. Need tuli fondist kõrvaldada. Ära ei visatud muidugi ühtegi köidet, vaid pandi kindlasse kohta, silma alt ära. Raamatukogu juhataja Anne Unnuki kodus oli „tormivarjus“ nahkköites Eesti Entsüklopeedia, mis ootas ära Eesti vabaks saamise.

Siiski oli ka head lugemismaterjali, väärtkirjandust. Täiesti imeline oli 1957. aastal asutatud ette tellitav raamatusari Loomingu Raamatukogu, mis vahendas väärtkirjandust maailma erinevatest nurkadest ja ajajärkudest. Imestama pani küll, kuidas tsensuur sellel kõigel ilmuda lasi!

Eesti taasiseseisvumine lõi lahti kõik uksed ja siis hakkas tulema... Esialgu oli rõõm suur, et pole tsensuuri ja punakirjandust, aga ... ausalt, vahel mõtlesin, et ikka võiks olla mõningane kontroll ilmuva üle. Nüüd pidime ise tublid olema ja õigeid valikuid tegema. Arvestasime oma lugejate soove ja huvisid, meie õppijate vajadusi. Meie linna üliõpilased Tartus ja Tallinnas olid oma koduraamatukogule väga tänulikud, sest õppematerjalidega olid nad hästi varustatud.

Vana lasteaiahoone renoveerimine raamatukoguks andis tööks paremad tingimused. Laenutustöö läks arvutipõhiseks, ühe hiireklõpsuga olid andmebaasis ja nägid kohe, kas raamat on riiulis või lugeja käes.

Vaikuseoaasist, kus keegi ei tohtinud valjemat sõna lausuda, sai tasapisi koht, kus ka sõprade ja tuttavatega kokku saada või kaugtööd teha. Sisse astuvad ka täiesti võõrad inimesed, kel on vaja linnas aega parajaks teha, aga ilm õues pole suurem asi või on lihtsalt soov jalgu puhata.

Ega raamatukogu ei konkureeri kultuurikojaga, aga omad ettevõtmised on meilgi. Lastele on läbi aegade pakutud erinevaid raamatutunde, kus osalevad lasteaiarühmad ja algklasside lapsed. Hea on teada, et peale kohustusliku kirjanduse on veel palju raamatuid, mida võib põnevuse või lusti pärast lugeda. Kindlasti ei saagi kõigist suuri raamatusõpru, kuid mingi tore lugemiskogemus jääb ikka meelde, mis ükskord ehk jälle raamatute juurde juhatab. Ja kuna meie raamatukoguõpetajad on väga loovad, siis võib vahel lasteparve ümber raamatukogu jooksmas näha, ikka parema lugemiselamuse nimel. Eriti tore oli üks talvine kirjanduslik orienteerumine: lumi lendas ja põsed olid punased, aga õige vastus saadi kokku.

Rõõm on, kui saame raamatukoguüritustele ka vanemate klasside õpilasi. Vahel õnnestub. Ka täiskasvanutele korraldame erinevaid ettevõtmisi: kohtumised kirjanikega või muidu põnevate persoonidega, raamatuesitlused, näituste avamised, oleme korduvalt käinud ka „mälestuste aias“ ehk siis meenutanud meie linnale olulisi inimesi ning just see on eriti tänuväärne tegevus. Raamatukogu ees olevad mälestuspingid on osa meie linna kultuuriloost.

Raamatukogu on ka omalaadne infopunkt. Siia tullakse väga erinevate küsimuste ja probleemidega ja kui meil valmisvastust või -lahendust kohe pakkuda pole, siis kaasa mõtleme ja lahendusi otsime küll.

Tänapäeval pole Tapa Vallaraamatukogu üksi tegutseja, vaid vahva raamatukogude kobar, kuhu kuuluvad kõik Tapa vallas tegutsevad raamatukogud.

Raamatukogust teevad raamatukogu tema lugejad. Ja meie oleme oma lugejate üle rõõmsad, uhked, oleme tänulikud nende usalduse ja lojaalsuse eest. No mis siin rääkida, justkui pereliikmed!

Ja veel: „Ainus asi, mida sa päriselt teadma pead, on raamatukogu asukoht.“ – Albert Einstein

Novembri järjejutt

17. jaanuaril 1927. aastal moodustati linnavolikogu koosolekul uue Tapa linna linnavalitsus. Kuna valimistulemuste põhjal said asunikud kolmeliikmelises linnavalitsuses kaks kohta, siis valiti linnapeaks Ernst Grimm, asunik, majaomanik ja endine ringkonnavalitseja. Grimmi abiks valiti endine õpetaja Johannes Ruuse linnakodanike parteist, kes sai esimese nõuniku ja kassahoidja ameti. Teise nõuniku koha sai endale asunike parteist August Pallon, koolivanem ja algkooliõpetaja. Poolthääli oli 9, vastu 6.

Oli imeks pandav, et Tapa linn oli ainuke kogu riigis, kus asunikud valimistel oma nimekirjaga välja tulid. Samuti polnud nad kunagi varem oma nimekirjaga esinenud Tapa alevi volikogu valimistel. Ja nüüd siis selline edu!

Linnapea palgaks määrati 10 000 marka, nõunikule-kassahoidjale 6000 marka ja teisele nõunikule 2000 marka kuus. Revisjonikomisjoni hakkasid kuuluma Villem Gabriel (endine alevivanem), Voldemar Steinfeldt (majaperemees) ja Jaan Kütt (asunik). Valiti ka teised vastavad komisjonid. Uus linnapea Ernst Grimm oli Tapal seni vähe tuntud. Linnapea kohale sai ta sel teel, et teised erakonnad omavahel linnapeakandidaadi asjus kokkuleppele ei jõudnud.

Linnavolikogus oli linna asunikel neli, majaomanikel kolm, üürnikel kolm, tööerakonnal kaks, linnakodanike rühmal kaks ja sotsialistidel üks esindaja.

Veebruari algul ilmus aga ajalehes Postimees (nr 32, 02.02.1927) järgmine artikkel:

„17.jaanuaril 9 häälega, 6 vastuseismisel walitud linnawalitsuse tulewik ähwardab õige tumedaks muutuda. Põhjuseks on Tapa linna erakondade omawaheline terawus ja kiitlemine. Igaüks näeks ainult oma erakonna mehi heameelega linnawalitsuses. Kuna uus linnawalitsus asunikkudest ja linnakodanikkude rühma liikmetest koosneb, on majaomanikud uue linnawalitsuse walimiste asjus protestiga esineda lubanud, nõudes uusi linnawalitsuse walimisi. Põhjuseks on toodud, et linnapea ja selle abi ühel ja samal koosolekul olewat walitud.“

Ja nii algas elu vastloodud linnas nimega Tapa.

Linnavalitsuste kohta saate pikemalt lugeda muuseumi kodulehelt:
https://www.tapamuuseum.ee/ajalugu/tapa-alevi-ja-linnavalitsused/

Tapa Muuseum

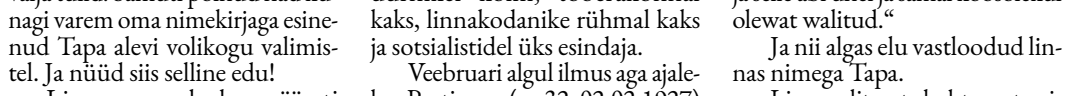

Kutse osalema suutervise ja hambaproteeside hooldamise küsitluses

Minu nimi on Albert Jusupov ja olen Tartu Ülikooli hambaarstiteaduse 5. kursuse üliõpilane. Korraldan anonüümset küsitlust, mis käsitleb suuhügieeni, hambaproteeside hooldamist ning patsientide teadmisi nendes küsimustes.

Oma praktilise töö käigus olen korduvalt märganud, et paljudel patsientidel tekib pärast hambaarsti vastuvõttu küsimusi, millele nad ei ole saanud piisavalt põhjalikku vastust. Kuidas oma proteesi õigesti puhastada? Kas protees tuleks öösseks suust eemaldada? Milliseid puhastusvahendeid kasutada? Kuidas hooldada kroone, sildu või implantaatidele kinnitatud konstruktsioone?

Hambaarsti vastuvõtuaeg on piiratud ning ravi kõrval ei jää alati piisavalt aega, et kõiki suuhügieeni ja proteeside igapäevase hoolduse küsimusi üksikasjalikult arutada. Samas on õige hooldus väga oluline nii suuõõne tervise kui ka proteeside pikaajalise kasutamise seisukohalt.

Seetõttu soovin selle küsitlusega koguda teavet oma uurimistöö jaoks ning anda osalejatele praktilist teavet hambaproteeside õige hooldamise kohta. Pärast küsimustiku täitmist on võimalik tutvuda proteeside hooldamise soovitustega.

Küsitlus on anonüümne. Küsimustiku saate avada artikli juures oleva kuulutuse QR-koodi kaudu.

Kui teil tekib küsimusi või vajate abi küsimustiku täitmisel, helistage mulle julgelt: +372 5309 0337 Albert Jusupov

Eriti julgustan ühendust võtma neid, kelle jaoks QR-koodi või veebiküsitluse kasutamine on keeruline. Helistada võib ka siis, kui teil on küsimusi suuhügieeni, hammaste tervise või hambaproteeside õige hooldamise kohta. Annan võimaluse piires tasuta üldist teavet ja nõu.

Albert Jusupov
Tartu Ülikooli hambaarstiteaduse
5. kursuse üliõpilane

BONADENTA OÜ
Tehnika 1a, Tamsalu, II korrus
Registreerimine ja info:
Tel 323 0130, 5855 6681, 511 8379
E-R kell 9.00-16.00
* Eesti Tervisekassa leping lastele ja täiskasvanutele hambaravihüvitisele!
* Lastele kuni 19. eluaastani hambaravi tasuta!
* Täiskasvanutele hambaravihüvitis 60 € aastas.
* Pensionäridele ja töövõimetusgrupile hambaravihüvitis 105 € aastas.
* Eesti Tervisekassa hambaproteesihüvitis 260 €.
* Konsultatsioon ja raviplaan
* Laste ja täiskasvanute hambaravi
* Hammaste proteesimine
* Esmaabivastuvõtud E, K ja R
* Tarkusehammaste eemaldamine
* Juureravi
* Hammaste eemaldamine
* Hammaste valgendamine
* Hammaste soodapesu ja pärlipesu
Külastage meid!
TERVETE JA SÄRAVATE NAERATUSTE NIMEL! KÜLASTAGE MEID!

Me ei pea kultuuri sisse ostma

„Laululahingust“ oli meil ainult võita. Nüüd tuleb näidata, mida sellest õppisime.

Heiki Hallik
valimisliidu Valgejõgi liige

September kirjutasin: Tapa vallas on andekad inimesed olemas ja külalisesineja ei saa olla kohaliku kultuurielu aseaine. „Laululahing 2026“ kinnitas seda selgelt.

Reigo Tamme eestvedamisel ja dirigent Evely Traublumi juhendamisel kokku tulnud Tapa valla koor võitis kuuest saatest kolm ning jõudis nelja parema hulka. Esikolmikust väljajäämine ei vähenda saavutust. Koor tõi valla telepilti ja näitas meie inimeste annet, julgust ning töövõimet. Aitäh lauljatele ja toetajatele! Ka minu ema Anne oli vanaema rollis tasemel – nii teleekraanil kui ka päriselus.

Küsimus on nüüd: mis jääb pärast telesaate lõppu alles?

„Laululahing“ tõestas, et edu vajab ideed, eestvedajat, professionaalset juhendamist, proove, nähtavust ja ühist eesmärki ning RAHA. Kui tingimused loodi, ei tulnud andekaid inimesi kaugelt otsida. Nad olid meil juba olemas.

Tamsalu juubelipeol esinesid Smilers ja Tanja Band. Tuntud artistidel on suurel sündmusel oma koht, kuid nende tasu lahkub koos nendega. Oluline vahe on siin see, et oma inimestesse paigutatud raha jääb valda oskuste, kogemuste ja järgmise ettevõtmisena.

„Laululahingus“ sündinud kooslusele tuleb anda võimalus areneda – mitte tingimata samas koosseisus, vaid uute lauljate, pillimeeste, näitlejate, tantsijate ja eri projektidega.

Näiteks võiks järgmiste vallapidude ja tähtpäevade põhikava luua meie oma inimesed. Vähemalt kord aastas peab valmima Tapa valla suur lavastus või kontsertprogramm, nagu on ka varem tehtud. Meil on kultuurimajad, lavad, tehnika ja inimesed, kes oskavad lavastada, muusikaliselt juhtida ning terviku kokku panna. Kultuurimajadest saavad taas loomise ja koostegemise paigad.

See nõuab raha, kuid oleme ju leidnud raha väljast kutsutud staaridele, artistidele ja produktsioonidele. Sama raha võimaldaks oma kollektiive, juhendajaid ja eestvedajaid õiglaselt tasustada ning pikemalt toetada. Kohalik tegija ei pea töötama odavalt ega tasuta.

Küsimus on, kas avaliku raha eest ostame ühe õhtu või kasvatame võimekust, mis loob järgmise ja ülejärgmisegi õhtu. Kui koor pärast saadet hajub ja vallal jätkuplaani pole, kordame vana viga: ostame valmis lavahetke, kuid ei ehita kultuurielu. Koor on juba tõestanud, et suudame.

Kui anname oma inimestele lava, toe ja usalduse, ei jää sädemest tuhk. Sellest võib saada tuli, mille ümber koguneb terve vald. Meil on selleks inimesed, raha ja võimekus. Esimese sammu peavad astuma tänased vallajuhid.

TAPA VALLAVOLIKOGU

Oktoober Tapa vallavolikogus

Maksim Butšenkov
volikogu esimees

Tapa vallavolikogu oktoobrikuu istungil oli üks olulisemaid päevakorrapunkte Kaitseväe harjutusväljade tegevusest tingitud häiringute eest riigilt saadava hüvitise kasutamise korra kehtestamine. Käsitleti ka Tapa valla 2026. aasta esimest lisaeelarvet, mille menetlemist otsustati jätkata novembri istungil.

Kehtestati harjutusvälja hüvitise kasutamise kord

Eelnõu tutvustas sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni liige Alar Teras. Määruse eesmärk on tagada riigilt saadava hüvitise läbipaistev ja eesmärgipärane kasutamine, arvestades Kaitseväe harjutusväljade mõjualasse jäävate piirkondade elanike huve ja vajadusi.

Kehtestatud korra kohaselt suunatakse hüvitisest üldjuhul kuni 90 protsenti mõjuala investeeringuteks ning vähemalt 10 protsenti kogukonnaprojektide toetamiseks. Volikogul on õigus eelarve vastuvõtmisel või muutmisel põhjendatud juhtudel nimetatud jaotust muuta. Toetust võivad taotleda mõjualal tegutsevad mittetulundusühingud, sihtasutused, seltsingud ja füüsilised isikud. Taotluste hindamiseks moodustatavasse komisjoni kaasatakse ka kogukondade esindajad.

Eelnõu menetlemise käigus esitati kolm muudatusettepanekut. Esimese ettepaneku kohaselt sooviti jätkata eelnõu arutelu järgmisel istungil, et enne otsuse langetamist tutvuda kogukondade esinduskogu seisukohtade ja ettepanekutega. Teise ettepanekuga sooviti muuta hüvitise jaotamise proportsioone, suunates 70 protsenti investeeringuteks ning 30 protsenti kogukonnaprojektide toetamiseks. Kolmanda ettepanekuga sooviti arvata harjutusvälja mõjuala hulka ka Imastu küla.

Volikogu toetas esitatud ettepanekutest üksnes Imastu küla lisamist mõjualasse. Määrus võeti vastu 11 poolthäälega, vastu hääletas kaheksa ning erapooletuks jäi kaks volikogu liiget. Pean hüvitise kasutamise korra rakendamisel esmatähtsaks, et vahendite jaotamine lähtuks kogu valla tasakaalustatud arengust ega põhjustaks piirkondadevahelisi vastasseise. Mõistan väiksemate külade elanike ootust, et nende probleemidele ja vajadustele pööratks senisest suuremat tähelepanu. Samas leian, et rahaliste vahendite jaotamisel tuleb lähtuda objektiivsetest kriteeriumidest ja põhjendatud vajadustest, mitte üksnes kogukondade aktiivsusest oma huvide esindamisel.

Oluline on arvestada ka Tapa linna elanike huvidega. Kaitseministeerium lähtub hüvitise suuruse määramisel muu hulgas mõjuala pindalast ja seal paiknevate eluruumide arvust. Tapa linna osakaal hüvitise kujunemisel on märkimisväärne. Kui vahendite jaotamisel lähtuda üksnes piirkondade osakaalust hüvitise arvestuses, võiks Tapa linn taotleda ligi 80 protsenti kogu hüvitisest.

Selline lähenemine ei toetaks aga valla terviklikku ja tasakaalustatud arengut. Samal põhimõttel võiks tõstatada küsimuse, miks kasutatakse Tapa linna elanike maksutulust laekuvaid vahendeid väiksemate külade taristu arendamiseks. Leian, et selline vastandamine ei ole põhjendatud. Tapa vald moodustab ühtse omavalitsuse, millel on ühine eelarve ning vastutus kõigi elanike heaolu ja elukeskkonna arendamise eest, mistõttu tuleb nii üldiste eelarvevahendite kui ka harjutusvälja hüvitise kasutamisel arvestada erinevate piirkondade vajaduste ja huvidega.

Toetasin määruse vastuvõtmist, lähtudes eesmärgist kujundada õiglane, läbipaistev ja tasakaalustatud toetuste jaotamise süsteem. Pean oluliseks, et edaspidised otsused põhineksid kõigi mõjutatud piirkondade elanike huvidel ning vahendite kasutamine aitaks kaasa kogu valla arengule.

Lisaeelarve menetlemine jätkub novembris

Tapa valla finantsjuht Imbi Saar tutvustas volikogule 2026. aasta esimest lisaeelarvet. Eelnõu kohaselt suurenevad valla investeeringud 207 179 euro võrra ning likviidsed vahendid vähenevad 303 910 euro võrra.

Eelnõu arutelu käigus juhtis volikogu liige Alo Leek tähelepanu seletuskirjas esinevatele arvulistele vastuoludele. Finantsjuhi ettepanekul otsustati üksmeelselt jätkata lisaeelarve arutelu järgmisel istungil.

Revisjonikomisjon jätkab kolmeliikmelisena

Revisjonikomisjoni esimees Aivi Must tegi ettepaneku suurendada komisjoni liikmete arvu kolmelt viiele. Ettepaneku põhjenduseks tõi ta komisjoni suure töökoormuse, mille tõttu ei ole olnud võimalik kõiki kavandatud revisjone ettenähtud mahus lõpule viia. Ettepanek ei leidnud toetust ning revisjonikomisjon jätkab senises kolmeliikmelises koosseisus.

Teised istungil käsitletud teemad

Alates septembrist haldab Tapa Vallahooldus Tapa ja Tamsalu jäätmejaamu ning Kaeva külas asuvat biojäätmete ladustamisplatsi. Seoses asutuse ülesannete laienemisega täpsustas volikogu Tapa Vallahoolduse põhimäärust.

Volikogu andis ühehäälselt nõusoleku korraldada riigihanked elektripaigaldiste käidukorraldusteenuse ostmiseks aastateks 2027–2029 ning mootorikütuse ostmiseks 36 kuu pikkuseks perioodiks.

Muudatus toimus ka vallavolikogu koosseisus. Jaan Viktori (Isamaa) volituste lõppemise järel määras valimiskomisjon tema asemele asendusliikmeks Alo Leeki.

Vabade sõnavõttude ajal tõstatas Kristel Kammer Õnnepesa lasteaia renoveerimise ajakava, kulude ja kohatasuga seotud küsimused. Sirli Nellis rääkis kolmanda kooliastme taastamisest Jänedal.

Järgmine Tapa vallavolikogu istung on kavandatud 26. novembrile, mil jätkub ka 2026. aasta esimese lisaeelarve menetlemine.

Tapa küttelaos müügil
- puitbrikett
- küttepuud võrgus
- kütteklotsid võrgus
- pellet
- liiv, killustik, sõelmed
- transport

AVATUD E-R 9-16.30
väljaspool tööaega kokkuleppel
Tel 5693 0617
Õuna 15 Tapa - TAKOM TRANSPORT OÜ

KULTUUR JA VABA AEG

25.11.2026 kell 11.00 – Väärikate ülikool: netipettused. Tapa Kultuurikoda.

29.11.2026 kell 16.00 – Esimene advent Tapal. Tapa keskväljak.

06.12.2026 kell 10.00 – Lehtse pinksipühapäevade XXV hooaja 4. etapp. Lehtse Kultuurimaja. Osalema on oodatud mehed, naised, poisid ja tüdrukud. Osalustasu 10 eurot, õpilastele tasuta.

06.12.2026 kell 11.00–15.00 – Gigantlillede maagia meistriklass. Lehtse Kultuurimaja. Valmistame liiliaid. Juhendaja Riina Kikas. Kohtade arv on piiratud. Osalustasu 55 eurot.

13.12.2026 kell 12.00–15.00 – Lehtse jõululaadake. Lehtse Kultuurimaja. Tasuta.

13.12.2026 kell 15.00 – Reky lasteetendus. Tapa Kultuurikoda.

16.12.2026 kell 11.00 – Väärikate ülikool: surnud räägivad. Tapa Kultuurikoda.

19.12.2026 kell 21.00 – Aastalõpupidu. Tamsalu Kultuurimaja.

20.12.2026 kell 12.00 – Lehtse külakilva XXV hooaeg. Lehtse Kultuurimaja. Teretulnud on uued kuni neljaliikmelised võistkonnad. Hea võimalus end proovile panna! Osalustasu 5 eurot, õpilastele tasuta.

21.12.2026 – Tapa 100 / aastalõpupidu. Tapa Kultuurikoda. Tapa linnaõiguste jõustumisest möödub 1. jaanuaril 2027 sada aastat.

KUULUTUSED

TEENUSED

- **Ehitus- ja remonditööd.** Pisitöödest pakkumiseni. Tel 5629 6583.

MÜÜK

- **Müüa** 3-meetriseid **küttepuid** (erinevad puuliigid vastavalt soovile). Tel 5359 9382.
- **Müüa** soodsalt kuivi **kütteklotse** võrkkottides. Tel 5637 6623.
- **Müüa** kolmemeetriseid **küttepuid** (lepp, kask ja okaspuu). Samuti saab tellida lõhutud küttepuid. Info tel 5306 4897.

OST

- **Otsin krunti kodu** ehitamiseks Tapa linnas või selle ümbruses. Tel 5845 2638.
- **Ostan** igas seisukorras vanaaegseid **sääreväristajaid** ja **mootorrattaid** (Riga, Jawa, Dnepr, IŽ, Delta, Mini, Stella, Vjatka jne). Pakkuda võib kõike. Tel 5820 3030.
- **Ostan** igas seisukorras **sõidukeid**: autosid, kaubikuid, maastureid, kerghaagiseid ning vana auto- ja mototehnikat. Arveldamine ja dokumentide vormistamine kohapeal. Tulen järele puksiiriga. Tel 5820 3030.

BALTICQUALITY OÜ

- Vee-ja kanalisatsioonisüsteemide ehitus
- Põrandaküttesüsteemide ehitus
- Torutööd
- Ehitus ja remonditööd
- Eluhoonete ja mitteeluhoonete renoveerimine ja ehitus

Tel 5379 1720
e-mail: balticquality20@gmail.com

JÕULUKUUSKEDE MÜÜK
EES-KANGRU TALU
Tammiku küla
Väike-Maarja vald
Kohaletoomise võimalus
5190 1085 Renee
kuuseistandus.ee

ORTOPEEDIAKESKUS OÜ
Proteeside ja ortopeediliste abivahendite valmistamine ja müük soodustingimustel

VALMISTAME
- Üla- ja alajäseme proteese
- Üla- ja alajäseme ortoose
- Lülisamba ortoose
- Eriortoose, bandaaže, songavöösid
- Ortopeedilisi jalatseid
- Ortopeedilisi tallatugesid

PAKUME
- Masstoodanguna valmistatud abivahendeid
- Postoperatiivseid ja posttraumaatilisi ortoose
- Mitmesuguseid eriortoose
- Ortopeedilisi jalatseid
- Ortopeedilisi tallatugesid

SOODUSTINGIMUSED:
Sotsiaalkindlustusamet kompenseerib üla- ja alajäsemete proteeside ning ortopeediliste jalatsite valmistamist. Abivahendi tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsioonimeeskond. Soodustuse aluseks on **paberkandjal** koostatud abivahendi tõend.
Tervisekassa kompenseerib ortooside ja ortopeediliste tallatugede valmistamist ja müüki. Meditsiiniseadme vajaduse tuvastaja on raviarst, kes koostab **digitaalse meditsiiniseadme kaardi**.

TAPA TERVISEKESKUS, Valgejõe 14/2, kab 204, kell 14-16

Tel 742 0169 | ortopeediakeskus@gmail.com | www.ortopeediakeskus.ee

Tapa Ehitus

teostab järgmisi töid:
- omaniku järelevalve
- hoonete renoveerimine
- katuste ehitamine
- välisseinte soojustamine
- vundamenditööd
- duširuumide, saunade, kuuride ehitamine
- aedade ehitamine
- kiviterrasside ja puitterrasside ehitamine
- siseviimistlustööd (siseruumide viimistlus, ehitamine)

telefon 5343 7995
e-mail info@tapaehitus.eu

Jõua oma reklaamiga Tapa valla elanikuni

www.tapa.ee/toimetus-ja-reklaam

Avaldame kaastunnet abikaasale, lastele ja omastele JAAN KIVIVÄLJA lahkumise puhul.

Sõbrad Ago, Helve ja Rutt ning naabrid Laine ja Tiiu

Meie südameis püsid sa ikka, elad edasi omade seas.

Täname sind kõige eest.
LEA OJA
26.01.1960-15.10.2026
Südamlik kaastunne tema lähedastele.

Ülesõidu 7 majaelanikud

Aivar Müüri matuseteenused
+372 5647 7432
Leina 8, Tapa vald, 45109
aivar.myyr.001@mail.ee
www.matmine.ee
Suhtleme nii eesti kui ka vene keeles!

Teenused
- 24h surnutransport
- külmkamber
- matuste organiseerimine
- krematooriumi teenused
- matusetarvikud
- kalmistutööd
- hauaplatsi hooldus

SÜNNID

SÄDE-ELYSEE KUUSEMÄE
MATTEO LÄNTS
ALEKS CHAPAILO

Novembri sünnipäevalapsed

97
JEVGENIJA ALEKSEJEVA

96
LINDA JÄRS
HILJA MEHISTE
LJUDMILLA PONOMARJOVA

95
ELSA-MIRALDA VAIKMAA

94
MILITINA OVCHINNIKOVA

93
MEIDA AIDLA
IRMA ELSTROK
ELVI-LASALJE OLESK

92
HELLEN ALLIK

91
ALEKSANDR LUIGE
KALEV VILJAT
VALVE TUKIA

90
AIME MARDLA

85
LEMBIT JALAS
MATI SITSI
EINO MANDEL
MAIMU KURME
HELJO UJUK

80
REIN TÄHISTE
TOIVO BANKIER
LIUDMILA PODSTAVKA
LIIDIA SOODLA

75
JAAK UUDEKÜLL
NIKOLAY POPOV
TIIT VEEBEL
LEONID ZAHHARENKO
MAIRE TAMM
GALINA PETROVETS
ALLA ISTOMINA
MAIE JAAGU
MAIRE VALLISTE
SVETLANA ILJINA
SVETLANA BAUER

70
ÜLLAR KASK
KALEV SIRGE
MARTIN TALPAS
MIHHAIL KRÕNIN
ÜLO KREUTZWALD
REIN KLAMM
ALEXANDER TIKHONOV
VIKTOR ERENBUSCH
LILIA KUZNETSOVA
GALINA VORONTSOVA
LEILI TREIMANN

LAHKUNUD

TIIT KALJUMÄE	20.08.1960-08.10.2026
KALEV AIMLA	10.06.1950-14.10.2026
ERIK KIVILO	24.05.1958-15.10.2026
JEVGENI SMIRNOV	13.03.1938-16.10.2026
MAIRE FILIPPOVA	09.05.1960-19.10.2026
ASTA KOLDE	26.03.1941-21.10.2026
ARNE KOPPAS	20.04.1960-23.10.2026
SIRLI URVASTE	30.09.1936-24.10.2026
MILVI TÄHISTE	03.05.1937-30.10.2026
JAAN KIVIVÄLI	03.10.1944-02.11.2026
NELLI NEIMANN	30.04.1933-05.11.2026

Viru Matusebüroo
1. Mai pst 18 • TAPA 45106
tel: 5334 0134
e-post: info@matuseteenused.ee
www.matuseteenused.ee
- 24h surnutransport
- matuste korraldamine
- kirstud, urnid, plaadid
- matusetarbed
- krematooriumi teenused

Tapa valla ajaleht Sõnumed
Pikk 15, Tapa Vallavalitsus
Ajalehte saab lugeda www.tapa.ee.

Toimetaja:
Kristel Kortin
kristel.kortin@tapa.ee

Küljendus, keeletoimetus, tõlge:
MK Meedia OÜ
info@mkmeedia.ee

Trükk: Printall, info@printall.ee

Kanne: Omniva, info@omniva.ee

Trükiarv 6350. Leht ilmub üks kord kuus (v.a juuli).
Kuulutuste vastuvõtt: Kristel Kortin
kristel.kortin@tapa.ee, tel 5425 0499.
Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaastöid nende selguse huvides toimetada ning lühendada.

Краткий обзор ноябрьского номера газеты SÕNUMED на русском языке

Мосты вновь объединяют сообщества Эстонии и Украины

Эйк Таммемяэ
руководитель по коммуникациям Тапаской гимназии

В Тапаской гимназии продолжается проект «Мосты», объединяющий молодёжь и представителей сообществ Эстонии и Украины. Его цель — помогать ценить украинский язык и культуру, способствовать совместной деятельности и налаживать знакомства.

В прошлом учебном году благодаря проекту эстонская и украинская молодёжь вместе занималась музыкой и искусством, делилась историями и лучше узнавала друг друга. Завершился проект большим концертом. В этом году встречи и культурные события продолжаются, помогая людям с разным жизненным опытом находить общий язык.

Спорт как общий язык

Продолжение проекта ознаменовала выставка Эстонского спортивного и олимпийского музея «Спорт как общий язык». Она рассказывает, как спорт помогает преодолевать языковые и культурные барьеры, объединять людей и способствует интеграции. До 14 октября с экспозицией можно было познакомиться в здании школы Котли. Затем выставка переехала в филиал гимназии в Тамсалу.

Украинский фильм собрал зрителей

22 октября в актовом зале школы Котли состоялся бесплатный вечер кино. Зрителям представили драму «Памфир» (2022) на украинском языке с эстонскими субтитрами. Действие фильма разворачивается в карпатском селе. Вернувшийся с чужбины главный герой оказывается из-за сына перед непростым выбором. Картина затрагивает темы семьи, верности и ответственности. Её премьера состоялась в рамках параллельной программы Каннского кинофестиваля. Вечер стал возможностью познакомиться с украинским кинематографом и провести время вместе за чаем и печеньем.

Взгляд украинской художницы на Эстонию

Следующим событием проекта стало открытие в галерее «В клеточку» школы Котли акварельной выставки украинской художницы Ксении Макарец «Эстония моими глазами». Если в прошлом году на выставке «Символы Украины — моя история в Эстонии» она знакомила посетителей с национальными символами родины, то теперь в центре её творчества — природа Эстонии в разные времена года.

По словам художницы, акварель позволяет передать лёгкость, нежность и гармонию природы. Выставка открыта для всех желающих, а рядом с каждой работой можно прочитать о ней подробнее.

Проект «Мосты» напоминает, что взаимопонимание начинается со встреч. Будь то спорт, кино или искусство — каждый совместный опыт помогает укреплять мосты между сообществами Эстонии и Украины.

В этом году проект реализуют Ксения Макарец, Марью Вельстрём-Лооритс, Марлен Пеэт и Эйк Таммемяэ.

GRK Eesti AS планирует построить в Тапа крупный промышленный центр

Андрус Фрейенталь
заместитель волостного старейшины, руководитель административного отдела

На заседании 11 ноября 2026 года волостная управа выдала GRK Eesti AS условия проектирования для строительства производственного комплекса в промышленной зоне Тапа. Перед этим проект в течение трёх недель находился на публичном рассмотрении.

Проект стартовал в марте 2025 года, когда представители GRK Eesti AS встретились с волостным старейшиной, специалистом по развитию и автором статьи, чтобы обсудить возможности расширения деятельности компании в Тапа. После рассмотрения нескольких вариантов был выбран участок по адресу Карья, 6. Решающее значение имели его расположение, существующая инфраструктура и целевое назначение территории согласно общей планировке волости. GRK Eesti AS — дочерняя компания финского концерна GRK Group и одна из ведущих инфраструктурных компаний Эстонии.

Согласно общей планировке волости Тапа, участок Карья, 6 расположен в промышленной зоне со значительным воздействием на окружающую среду. Здесь разрешено и крупное производство при условии соблюдения всех экологических и санитарных требований. Исходя из описания проекта, предварительная оценка воздействия на окружающую среду на данном этапе не требуется, если объёмы производства, ремонтных работ, хранения материалов и возможной обработки отходов не превысят установленных законодательством пороговых значений.

На участке планируется построить современный многофункциональный производственный комплекс, объединив основные направления деятельности компании. Здесь разместятся база обслуживания и ремонта железнодорожных путей, производство бетонных изделий, центр экологических услуг и подразделение по обслуживанию тяжёлой и военной техники. Таким образом, предприятие сможет сосредоточить несколько направлений своей деятельности на одной территории и эффективнее использовать имеющуюся инфраструктуру.

Для региона это значительная инвестиция. После завершения строительства будет создано до 30 постоянных рабочих мест, а в сезон — до 50. Участок площадью 135 415 м^2 принадлежит государству. По итогам переговоров между волостью Тапа, министром экономики и промышленности и представителями компании GRK Eesti AS получила право застройки сроком на 50 лет. Условия соответствующего договора утверждены распоряжением министра от 2 марта 2026 года.

Для реализации проекта детальная планировка не требуется: строительство можно вести на основании условий проектирования. Соглашение также предусматривает активное использование предприятием железнодорожной ветки, принадлежащей волости. Это позволит задействовать существующую местную железнодорожную инфраструктуру в производственной деятельности центра.

Согласно выданным условиям проектирования, на участке предусмотрены железнодорожные подъездные пути и мастерская, завод по производству бетонных изделий с открытым складом, офисное здание, ремонтный ангар для тяжёлой техники, внутренние дороги и площадки. Строительство будет проходить в несколько этапов.

Городу Тамсалу — 30 лет

Кристель Кортин
редактор

26 октября исполнилось 30 лет со дня получения Тамсалу статуса города. За три десятилетия из бывшего усадебного поселения вырос самобытный небольшой город, в развитии которого важную роль сыграли строительство железной дороги, промышленность и предприимчивые люди. 30-летие Тамсалу — хороший повод бросить взгляд на историю города, вспомнить важные вехи его становления и тех, чей труд и преданность делу помогли сформировать современный Тамсалу.

От усадебного поселения до промышленного центра

История Тамсалу насчитывает гораздо больше трёх десятилетий. Первые письменные упоминания об усадьбе Тамсалу относятся к 1512 году, когда жизнь региона была тесно связана с сельским хозяйством. Вокруг усадьбы постепенно формировалось небольшое поселение, однако активное развитие началось лишь во второй половине XIX века, когда на территории Эстонии развернулось строительство железных дорог. Важным поворотным моментом стал 1876 год, когда была построена железная дорога Тапа–Тарту. Она открыла новые возможности для перевозки товаров и сырья, создав условия для развития местной промышленности. Так в Тамсалу начало активно развиваться производство извести.

В 1880-х годах владелец усадьбы Тамсалу Фердинанд фон Уэкскюль-Гюльденбанд начал обжиг извести в трёх больших напольных печах. Одна из них частично сохранилась на территории нынешнего известкового парка Тамсалу и напоминает о многолетней истории местного производства. По мере расширения предприятия внедрялись новые технологии. В 1898 году были построены первые две кольцевые печи, и к началу XX века усадьба Тамсалу стала крупнейшим производителем извести в Эстонии. Продукция поставлялась также на рынок Санкт-Петербурга. В 1913 году была построена третья кольцевая печь типа Бока, руины которой сохранились до наших дней.

Заметную роль в развитии известкового производства сыграл и предприниматель Давид Юлиус Лимберг, который в 1870 году приобрёл у владельца мызы Пыдрангу хутор Сяэзе с тремя известковыми печами. Он расширял производство, приобретал земли и увеличивал объёмы выпуска продукции. Вскоре хутор превратился в крупное хозяйство, которое в народе стали называть мызой Сяэзе. Предприимчивость Лимберга и расширение производства в усадьбе Тамсалу помогли превратить регион в один из важнейших центров известковой промышленности. Развитие предприятий принесло новые рабочие места, способствовало росту населения и потребовало улучшения жилищных условий и инфраструктуры. Постепенно строились новые дома, улучшалось транспортное сообщение и формировалось поселение, из которого вырос город Тамсалу.

Крупные предприятия формировали облик Тамсалу

Во второй половине XX века Тамсалу превратился в важный промышленный центр. Одним из ключевых предприятий стала созданная в 1950 году Тамсалуская машинно-мелиоративная станция, позднее — Tamsalu EPT. Первоначально она занималась организацией работ по осушению лесных угодий, а также ремонтом экскаваторов и тракторов. Предприятие постепенно расширялось, строились новые мастерские, и к 1970-м годам Tamsalu EPT стало одним из ведущих предприятий Эстонской ССР в области обслуживания и ремонта техники.

Большой вклад в развитие предприятия и всего Тамсалу внёс Сергей Курочкин, работавший главным инженером EPT в 1951–1955 годах, а затем на протяжении 31 года руководивший предприятием. Под его руководством EPT стало важным участником развития местной жизни. Благодаря строительному отделу предприятия в Тамсалу было возведено более 300 квартир, три общежития, два детских сада, три спортивных зала, бассейн, клубные помещения и пристройки к школе. Это способствовало улучшению городской среды, жилищных условий и возможностей для получения образования и занятий спортом.

Промышленное развитие поддерживалось также расширением комбикормового завода, позднее известного как TERKO и Tamsalu Veskid. Продукция предприятия поставлялась в различные регионы Советского Союза. Рост производства сопровождался притоком новых работников и активизацией жилищного строительства. Так Тамсалу превратился в поселение с развитой промышленностью и инфраструктурой, где крупные предприятия влияли не только на экономику, но и на повседневную жизнь жителей.

Тамсалу получил городской статус

В 1954 году Тамсалу получил статус посёлка городского типа, однако до обретения прав города прошло ещё более четырёх десятилетий. После восстановления независимости Эстонии в 1993 году Тамсалу получил статус волости, сохранив право использовать прежнее название посёлка. Следующая важная веха наступила 26 октября 1996 года, когда Правительство Эстонской Республики приняло постановление о присвоении Тамсалу статуса города. Это ознаменовало новый этап в истории города и местного самоуправления.

Первым мэром Тамсалу стал Урмас Тамм, руководивший городом в 1996–2004 годах. Первым председателем городского совета был Антс Тамме, который в 1993–1996 годах исполнял обязанности старейшины посёлка Тамсалу. В 2004 году должность мэра занял Тоомас Уудеберг, руководивший городом до 2005 года и ставший последним мэром Тамсалу как самостоятельной административной единицы.

Тамсалу входил в число самых молодых городов Эстонии, однако как самостоятельная административная единица просуществовал лишь около девяти лет. В 2005 году город Тамсалу и окружавшая его волость объединились, образовав единое самоуправление под названием волость Тамсалу. При этом сохранился статус внутриволостного города. Следующее административное изменение произошло в 2017 году, когда волость Тамсалу объединилась с волостью Тапа.

Развитие Тамсалу определялось не только промышленностью и административными преобразованиями, но и развитием образования, культуры и спорта. Важную роль сыграли местные жители, благодаря инициативе которых появились традиции и совместные начинания, обогащавшие жизнь сообщества и укреплявшие местную идентичность.

Сегодня со дня получения Тамсалу городского статуса прошло три десятилетия. За это время город значительно изменился и развился, сохранив свою самобытную историю и традиции.

Город создают люди и сообщество

Говоря о становлении Тамсалу, нельзя не вспомнить людей, чей труд, предприимчивость и преданность делу на протяжении десятилетий формировали облик города и местную жизнь. Железная дорога и промышленность создали предпосылки для роста поселения, однако решающую роль в формировании сообщества сыграли сами жители. Учителя, работники культуры, тренеры, предприниматели и волонтёры способствовали развитию Тамсалу, сохраняли традиции и создавали возможности для совместной деятельности разных поколений.

В жизни сообщества всегда важную роль играли образование, культура и спорт. Здания и инфраструктура, созданные крупными предприятиями, предоставили нескольким поколениям возможности для учёбы, занятий спортом и досуга. Местные школы, учреждения культуры и спортивные сооружения служили не только для повседневных занятий, но и стали важными местами встреч жителей. Здесь зарождались совместные инициативы, завязывалась дружба и передавались традиции. История Тамсалу состоит не только из дат, предприятий и зданий, но и из людей, которые здесь жили, работали, учились и растили семьи.

Каждое поколение внесло свой вклад в становление города. Одна из главных сильных сторон Тамсалу — активное сообщество, благодаря которому проводятся мероприятия, сохраняются традиции и реализуются новые идеи. Именно участие жителей помогает поддерживать связь между прошлым и настоящим. Поэтому главная ценность Тамсалу и сегодня — его люди, для которых город не просто точка на карте, а родной дом, с которым связаны общие воспоминания и традиции.

Юбилей отметили вместе

В честь 30-летия города в спортивном комплексе Тамсалу состоялся праздничный вечер, собравший жителей для празднования важной даты. Юбилей стал возможностью вспомнить историю города, порадоваться общему родному краю и провести приятный вечер со старыми друзьями и знакомыми. Такие встречи помогают не только отмечать важные события, но и укреплять чувство общности.

Большое спасибо Дому культуры Тамсалу за организацию юбилейного праздника и незабываемый вечер! Волостная управа Тапа также выражает благодарность всем, кто на протяжении многих лет вносил вклад в развитие Тамсалу и местной общественной жизни.

Tapa Ehitus
выполняет следующие работы:
- Надзор собственника;
- Реновация зданий;
- Строительство крыш;
- Теплоизоляция наружных стен;
- Фундаментные работы;
- Строительство душевых, бань и сараев;
- Строительство оград;
- Строительство каменных и деревянных террас;
- Внутренние отделочные работы (отделка внутренних помещений, строительство).

Телефон: 5343 7995;
электронная почта: info@tapaehitus.eu

Ortopeediakeskus OÜ
ИЗГОТАВЛИВАЕМ
- Протезы верхних и нижних конечностей
- Ортезы верхних и нижних конечностей
- Различные корсеты и бандажи
- Ортопедическую обувь
- Ортопедические стельки

ПРЕДЛАГАЕМ СТАНДАРТНЫЕ ИЗДЕЛИЯ
- Ортезы для верхних и нижних конечностей
- Различные корсеты и бандажи
- Ортопедическую обувь
- Ортопедические стельки

ЛЬГОТНЫЕ УСЛОВИЯ
Департамент социального страхования компенсирует изготовление протезов нижних и верхних конечностей и ортопедической обуви на основании **справки от врача в бумажном исполнении** (семейный врач, общий врач, врач-резидент, врач-специалист, реабилитационная комиссия).
Касса здоровья компенсирует различные ортезы и ортопедические стельки на основании **дигитальной медицинской карты от врача.**
TAPA TERVISEKESKUS, Valgejõe 14/2, kab. 204, kell 14-16
Информация по тел. 742 0169
ortopeediakeskus@gmail.com | www.ortopeediakeskus.ee

О реконструкции здания школы и детского сада по адресу ул. Ноорусе, 2

Рихо Телль
старейшина волости

В связи с изменениями в организации учебного процесса и работы групп детского сада по адресу ул. Ноорусе, 2, произошедшими в начале учебного года в Тапаской гимназии и детском саду, у жителей возникло немало вопросов. Постараюсь кратко рассказать о проделанной работе и нынешней ситуации.

Прежде всего важно объяснить, почему необходима реновация здания. Для этого есть несколько причин. Во-первых, здание до сих пор не проходило комплексной реконструкции, а существующие условия уже не отвечают потребностям и ожиданиям детей и учащихся. Во-вторых, постоянно растущие цены на энергоносители требуют инвестиций в энергоэффективные решения. В-третьих, современная образовательная среда — одно из условий получения качественного образования.

Реконструкция здания по адресу ул. Ноорусе, 2 — масштабный проект, состоящий из множества этапов и требующий длительного времени.

К настоящему моменту проведён энергетический аудит, позволивший получить подробную картину энергопотребления здания и оценить возможности его сокращения при сохранении качественного микроклимата. Кроме того, мы подали заявку на поддержку в рамках климатической программы «Энергоэффективность зданий общественного сектора и использование возобновляемой энергии». Положительное решение о финансировании было принято 03.11.2025, размер поддержки составляет 1,3 миллиона евро.

Затем было подготовлено подробное техническое задание, а 17.02.2026 объявлен конкурс на проектирование. Срок подачи предложений истекал 27.03.2025. Заключение договора и начало проектных работ задержались из-за жалобы участника конкурса, занявшего второе место. Поэтому договор удалось заключить только в августе 2025 года.

Изначально проект планировалось завершить в апреле 2026 года. В мае его передали на экспертизу, в ходе которой проверили соответствие действующим нормам проектирования и техническому заданию, устранили выявленные недостатки и внесли необходимые дополнения. Экспертиза и проверка соответствия завершились к концу октября.

Пакет документов для строительного конкурса был направлен в Государственный центр опорных услуг (RTK) на проверку 05.11.2026. К моменту публикации статьи конкурс уже объявлен. Предполагается, что строительные работы начнутся в начале 2027 года.

Когда именно начнутся строительные работы?

Этот вопрос задают часто. К сожалению, назвать точную дату пока невозможно — мы можем говорить лишь о предполагаемых сроках. Основная причина в том, что не все обстоятельства, влияющие на процесс, находятся под нашим контролем. Например, заранее неизвестно, какие вопросы возникнут в ходе конкурса и приведёт ли необходимость ответить на них к продлению сроков. Также нельзя предугадать, будут ли оспорены результаты конкурса.

Однако можно быть уверенными: все сотрудники волостной управы, участвующие в процессе, до сих пор делали и впредь будут делать всё возможное, чтобы работа продвигалась максимально гладко и без задержек.

Почему учебный процесс и работу групп пришлось перенести в другие помещения ещё до начала строительства?

Первоначальные прогнозы и фактический график не совпали. После обсуждений мы пришли к выводу, что летние школьные каникулы — наиболее подходящее время для изменений. Рассмотрев различные варианты, мы выбрали решение, учитывающее потребности всех сторон и одновременно являющееся наиболее экономически целесообразным.

В заключение подтверждаю, что реконструкция здания по адресу ул. Ноорусе, 2 состоится. Волостная управа и все задействованные сотрудники делают для этого всё возможное. Мы понимаем, что изменения вызвали у жителей вопросы и неудобства, и благодарим всех за понимание и терпение.

Viru Matusebüroo
Бюро похоронных услуг
Тапа, бульвар 1 Мая 12 • тел. 5334 0134
э-почта: info@matuseteenused.ee
www.matuseteenused.ee
- Транспортировка умерших 24 ч
- Организация похорон
- Гробы, урны, надгробные плиты
- Похоронные принадлежности
- Все, связанное с похоронами
- Памятники

Похоронные услуги от АЙВАРА МЮЮРА
+372 5647 7432
ул. Лейна 8, г. Тапа
aivar.myyr.001@mail.ee
www.matmine.ee
Обслуживание на эстонском и русском языке.
Услуги
- Транспорт усопших 24 часа
- Организация похорон
- Услуги крематория
- Кладбищенские работы
- Все необходимое для проведения прощания и захоронения
- обслуживание кладбища

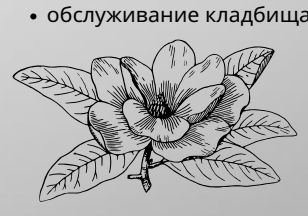

Размещай свою рекламу для жителей волости Тапа своевременно
www.tapa.ee/toimetus-ja-reklaam

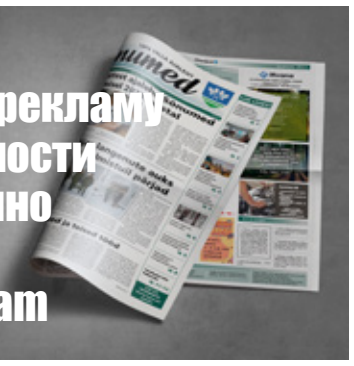

СОБРАНИЕ ВОЛОСТИ ТАПА

Октябрь в Тапаском волостном собрании

Максим Бученков, председатель Тапаского волостного собрания

В центре внимания на октябрьском заседании была компенсация, которую государство выплачивает волости за негативное влияние деятельности полигонов Сил обороны. Собрание утвердило порядок использования этой компенсации. Также обсуждался первый дополнительный бюджет 2026 года, рассмотрение которого продолжится в ноябре.

Порядок использования компенсации

Проект представил член комиссии по социальным вопросам и здравоохранению Алар Терас. Цель порядка — обеспечить, чтобы получаемая от государства компенсация использовалась прозрачно и с учётом интересов жителей зоны влияния полигона.

Согласно постановлению, как правило, до 90 процентов компенсации направляется на инвестиции в зоне влияния и не менее 10 процентов — на поддержку проектов общин. При принятии или изменении бюджета собрание может в обоснованных случаях изменить это соотношение. Ходатайствовать о поддержке могут действующие в зоне влияния некоммерческие объединения, целевые учреждения и товарищества, а также частные лица. В комиссию, которая оценивает заявки, включаются и представители общин.

В ходе обсуждения прозвучали три предложения. Во-первых, продолжить рассмотрение проекта на следующем заседании, чтобы перед принятием решения ознакомиться с предложениями представительного собрания общин. Во-вторых, изменить распределение компенсации так, чтобы на инвестиции направлялось 70, а на поддержку проектов общин — 30 процентов. В-третьих, включить в зону влияния деревню Имасту. Из этих предложений поддержку получило только последнее. Постановление было принято 11 голосами «за» при 8 «против» и 2 воздержавшихся.

Для меня в этом вопросе важнее всего, чтобы распределение компенсации не начало раскалывать нашу волость. Я понимаю желание жителей небольших деревень, чтобы их проблемам уделяли больше внимания и больше учитывали их потребности. Но я не могу согласиться с подходом, при котором больше денег должен получать тот, кто громче всех говорит о своих проблемах.

Нельзя забывать и о жителях города Тапа. Министерство обороны при определении размера компенсации учитывает площадь зоны влияния и число находящихся в ней жилых помещений, и доля города Тапа в этом расчёте очень велика. Если исходить из того, что каждый район должен получать деньги в соответствии со своим вкладом в формирование компенсации, город Тапа мог бы потребовать себе почти 80 процентов всей суммы.

Если пойти ещё дальше, налогоплательщики города Тапа могут спросить, почему на их налоговые поступления нужно строить тротуары в небольших деревнях. Я такой подход не поддерживаю. У нас одна волость, общий бюджет и общая ответственность перед всеми жителями. Так же, как город Тапа должен учитывать потребности небольших деревень, при распределении компенсации нужно учитывать и интересы жителей города Тапа.

Я поддержал принятие постановления в надежде, что нам удастся создать справедливую и прозрачную систему распределения поддержки, при которой решения принимаются с учётом интересов жителей всех затронутых районов, а не только позиций самых активных общин.

Обсуждение дополнительного бюджета продолжится в ноябре

Финансовый руководитель Имби Саар представила первый дополнительный бюджет 2026 года, согласно которому инвестиции увеличиваются на 207 179 евро, а ликвидные средства уменьшаются на 303 910 евро.

Ало Леэк обратил внимание на расхождения в цифрах в пояснительной записке. По предложению финансового руководителя было единогласно решено продолжить обсуждение дополнительного бюджета на следующем заседании.

Ревизионная комиссия остаётся в составе трёх человек

Председатель ревизионной комиссии Айви Муст предложила увеличить число членов комиссии с трёх до пяти. Она обосновала предложение большим объёмом работы комиссии, из-за которого не все запланированные ревизии удалось довести до конца. Предложение не нашло поддержки в собрании.

Коротко

С сентября учреждение Tapa Vallahooldus управляет пунктами приёма отходов в Тапа и Тамсалу, а также площадкой хранения биоотходов в деревне Каэва. В связи с этим уточнён и устав учреждения.

Собрание единогласно дало согласие на проведение закупок услуг по организации эксплуатации электроустановок на 2027–2029 годы и моторного топлива на 36 месяцев.

Яан Виктор (Isamaa) покинул волостное собрание. По решению избирательной комиссии его место в собрании занял замещающий член Ало Леэк.

Во время свободных выступлений Кристель Каммер подняла вопросы о сроках ремонта детского сада Õnnepesa, расходах на него и плате за место. Сирли Неллис говорила о восстановлении третьей школьной ступени в Яэнеда.

Следующее заседание волостного собрания запланировано на 26 ноября. На нём продолжится и обсуждение дополнительного бюджета.